

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Соціологічний факультет

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень)

перший (бакалаврський)

Спеціальність 061 -

Журналістика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри прикладної
соціології та соціальних комунікацій

_____ **Ірина СОЛДАТЕНКО**
підпис

“ _____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ) Воронченко Анни Дмитрівни

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи «Журналістські стандарти висвітлення політичних подій:
вітчизняний та закордонний медіаконтексти»

керівник роботи _____ доктор філософії, доцент кафедри прикладної соціології
та соціальних комунікацій соціологічного факультету Яковенко Аліна Олегівна
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «01» квітня 2024 року №1006-5/747

2. Строк подання студентом роботи 20 травня 2024 року

3. Перелік питань, які потрібно розробити

Огляд базових принципів журналістських стандартів. Аналіз історичного розвитку політичної журналістики в Україні та світі. Дослідження впливу журналістських стандартів на процес висвітлення політичних подій. Види журналістських стандартів у висвітленні політичних подій. Порівняння

вітчизняних та міжнародних журналістських стандартів. Огляд методології контент-аналізу у журналістиці. Проведення емпіричного дослідження медіа-публікацій. Компаративний аналіз журналістських стандартів у різних медіа-системах. Аналіз кейсів щодо висвітлення політичних подій у вітчизняних та закордонних медіа. Розробка рекомендацій для вдосконалення журналістських стандартів в Україні.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	Розробка плану роботи
2.	Підбір релевантних джерел
3.	Збір та попередній аналіз відібраного матеріалу
4.	Аналіз та узагальнення дослідження у сфері журналістських стандартів
5.	Внесення правок до основної частини роботи
6.	Оформлення роботи, відповідно вимог

Студент

підпис

Анна ВОРОНЧЕНКО

ім'я, прізвище

Керівник роботи

підпис

Аліна ЯКОВЕНКО

ім'я, прізвище

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗИНА
СОЦІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи

на тему

**"ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТАНДАРТИ ВИСВІТЛЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ
ПОДІЙ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАКОРДОННИЙ МЕДІАКОНТЕКСТИ"**

Виконала: студентка 4 курсу групи ЗСМК-42
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 Журналістика
Воронченко А. Д.

Керівник: доктор філософії, доцент кафедри
прикладної соціології та соціальних
комунікацій соціологічного факультету
Яковенко А. О.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ	8
1.1. Теоретичні підходи до вивчення журналістських стандартів: вітчизняний та міжнародний погляд	8
1.2. Сутність та види стандартів у сучасній українській журналістиці	17
1.3. Розвиток журналістських етичних кодексів: ретроспективний аналіз.....	22
Висновок до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ВИСВІТЛЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ	29
2.1 Історія становлення та розвитку політичної журналістики в Україні та світі.....	29
2.2 Вплив журналістських стандартів на процеси висвітлення політичних подій	31
2.3 Види журналістських стандартів у висвітленні політичних подій.....	36
Висновок до Розділу 2	40
РОЗДІЛ 3: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ВИСВІТЛЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ	42
3.1 Аналіз журналістських стандартів висвітлення політичних подій у вітчизняних та закордонних медіа: результати досліджень.....	42
3.2 Переваги та недоліки журналістських стандартів у вітчизняному та закордонному медіаконтекстах	46
3.3 Приклади порушень і дотримання журналістських стандартів висвітлення політичних подій у вітчизняних та закордонних медіа.....	51
3.4 Практичні рекомендації щодо удосконалення журналістських стандартів у вітчизняних медіа.....	54
Висновки до розділу 3.....	56
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Журналістські стандарти відіграють ключову роль у формуванні громадської думки та забезпеченні якісного інформування населення про політичні події. Особливої актуальності набуває питання порівняння стандартів висвітлення політичних подій в Україні та за кордоном, оскільки це дозволяє виявити кращі практики та вдосконалити вітчизняні медіа. У сучасному світі, де інформаційні потоки стають все більш глобалізованими, вивчення журналістських стандартів у різних країнах є надзвичайно важливим для підвищення якості медіа-контенту та зміцнення демократичних інститутів.

Актуальність теми. Дослідження журналістських стандартів у висвітленні політичних подій є надзвичайно важливим для розвитку сфери медіакомунікацій та зв'язків з громадськістю. В Україні, де політичні процеси часто супроводжуються інформаційними війнами та маніпуляціями, необхідно забезпечити високі стандарти журналістики для захисту інтересів суспільства. Порівняння з міжнародними практиками дозволяє виявити недоліки вітчизняних медіа та пропонувати ефективні шляхи їх подолання.

Ступень наукового дослідження обраної теми. Аналіз літератури показує, що тема журналістських стандартів активно досліджується як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, роботи таких авторів, як Бенедикт Андерсон, Макс Вебер, та Вольфганг Дахл розглядають різні аспекти журналістики, включаючи етичні стандарти, роль медіа в суспільстві та вплив політичного контексту на журналістську діяльність. Вітчизняні дослідники, такі як Наталія Гуменюк та Євген Глібовицький, також вносять значний вклад у розуміння особливостей української журналістики. Проте, недостатньо досліджено порівняння вітчизняних та міжнародних журналістських стандартів у висвітленні політичних подій, що обумовлює необхідність подальшої розробки цієї теми.

Мета і задачі роботи. Метою даної роботи є аналіз та порівняння журналістських стандартів висвітлення політичних подій в Україні та за кордоном. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання:

- Дослідити теоретичні основи журналістських стандартів.
- Вивчити історію розвитку політичної журналістики в Україні та світі.
- Провести аналіз впливу журналістських стандартів на процес висвітлення політичних подій.
- Порівняти вітчизняні та міжнародні практики висвітлення політичних подій.
- Розробити рекомендації щодо вдосконалення журналістських стандартів в Україні.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес висвітлення політичних подій у медіа.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є журналістські стандарти висвітлення політичних подій у вітчизняному та закордонному медіаконтекстах.

Методи дослідження. У роботі використовуються такі методи дослідження:

- Контент-аналіз медіа-публікацій.
- Компаративний аналіз журналістських стандартів.
- Історичний метод для дослідження розвитку журналістики.
- Аналіз кейсів

Таким чином, обрана тема дипломної роботи є надзвичайно актуальною та важливою для сучасного медіа-середовища. Вивчення та порівняння журналістських стандартів у висвітленні політичних подій дозволяє не тільки виявити наявні проблеми, але й запропонувати конкретні шляхи їх подолання. Це сприятиме покращенню якості журналістики в Україні, зміцненню довіри

громадськості до медіа та розвитку демократичних інститутів. Подальші дослідження у цій сфері мають велике значення для забезпечення прозорості та об'єктивності у висвітленні політичних процесів.

РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ

1.1. Теоретичні підходи до вивчення журналістських стандартів: вітчизняний та міжнародний погляд

Журналістика слугує важливою опорою демократичних суспільств, надаючи громадянам інформацію, необхідну для прийняття поінформованих рішень. Стандарти, яких дотримуються журналісти, відіграють ключову роль у формуванні якості та достовірності поширення новин.

Теоретичні засади журналістських стандартів:

1. Ліберальна модель журналістики є наріжним каменем у теоретичній базі медіа-досліджень, особливо в демократичних суспільствах. Укорінена в демократичних принципах, ця модель надає великого значення автономії преси, розглядаючи її як важливого сторожового пса, який ретельно перевіряє і притягує владу до відповідальності в суспільстві. Ліберальній моделі

притаманний набір етичних принципів, яких повинні дотримуватися журналісти, з основним акцентом на правдивість, точність і незалежність [1].

Ліберальна модель відстоює ідею про те, що преса повинна працювати незалежно від урядового контролю або надмірного впливу. Ця автономія вважається необхідною для створення динамічного та плюралістичного медіа-ландшафту, де журналісти можуть вільно проводити розслідування та писати репортажі, не боючись цензури чи репресій. Ця автономія розглядається не лише як журналістська прерогатива, але й як вирішальний елемент у підтримці системи стримувань і противаг, необхідної для функціонування демократії [1].

В основі ліберальної моделі лежить концепція преси як суспільного сторожового пса. Журналісти, виконуючи цю роль, мають стежити за діяльністю можновладців, викривати корупцію та висвітлювати питання, що становлять суспільний інтерес. Роль сторожового пса вважається основним запобіжником

проти зловживання владою і засобом забезпечення прозорості та підзвітності в управлінні [2].

Етичні принципи, пов'язані з ліберальною моделлю, покликані підтримувати добросовісність журналістики. Правдивість має першорядне значення, і журналісти повинні повідомляти факти точно і об'єктивно. Незалежність гарантує, що журналісти не будуть надмірно схильні до зовнішнього тиску, чи то з боку політичних діячів, рекламодавців або інших зацікавлених груп. Прихильність до незалежності має важливе значення для підтримки довіри громадськості до здатності ЗМІ надавати неупереджену інформацію [2].

Науковці заглиблюються у вплив цих принципів на національні журналістські стандарти. Вони досліджують, як ліберальна модель формує культуру «нюзрумів», редакційну політику та процеси прийняття рішень у медіа-організаціях. Вплив цієї моделі особливо помітний в акценті на журналістських розслідуваннях, пошуку істини та прагненні висвітлювати різноманітні точки зору на суспільні проблеми.

Незважаючи на свої теоретичні підвалини, ліберальна модель стикається з викликами на практиці. Економічний тиск, динаміка власності та політичний клімат можуть становити загрозу для автономії преси. Дослідники вивчають, як проявляються ці виклики та які наслідки вони мають для відстоювання ліберальних ідеалів у журналістиці.

По суті, ліберальна модель слугує керівною філософією, яка не лише визначає роль журналістики в демократичному суспільстві, а й встановлює набір принципів, що формують етичну поведінку журналістів. Постійне вивчення цієї моделі дає цінну інформацію про еволюцію журналістських стандартів, пропонуючи основу для подальших дискусій про те, як ЗМІ можуть виконувати свою важливу роль у формуванні поінформованих та активних громадян у демократичному суспільстві.

2. Теорія соціальної відповідальності є важливим теоретичним підходом у журналістикознавстві, що пропонує альтернативну перспективу ліберальній моделі. Ця теорія стверджує, що журналісти, окрім пошуку правди та автономії, несуть ширшу відповідальність перед суспільством і зобов'язані служити суспільним інтересам. Визнаючи важливість журналістської незалежності, теорія соціальної відповідальності наголошує на необхідності відповідальної журналістики, яка враховує потенційний вплив висвітлення новин на суспільство. Дослідники заглиблюються в нюанси цієї теорії та її наслідки для формування журналістських стандартів у національних контекстах [4].

Центральне місце в теорії соціальної відповідальності посідає концепція суспільного інтересу як керівного принципу журналістської діяльності. Очікується, що журналісти, які працюють у рамках цієї концепції, надаватимуть пріоритет історіям, які позитивно впливають на суспільство, сприяють просвітництву громадськості та формуванню поінформованого громадянина. Цей акцент на суспільних інтересах відповідає меті теорії, яка полягає в тому, щоб журналістика служила загальному благу.

На відміну від ліберальної моделі, яка наголошує на автономії, теорія соціальної відповідальності визнає, що журналістська свобода передбачає відповідну відповідальність перед суспільством. Дослідники і теоретики вивчають, як журналісти дотримуються тонкого балансу між автономією і відповідальністю, беручи до уваги такі фактори, як прийняття редакційних рішень, вибір сюжетів і потенційний вплив висвітлення новин на суспільство.

Теорія соціальної відповідальності наголошує на підзвітності журналістів суспільству, якому вони служать. Ця підзвітність виходить за рамки юридичних зобов'язань і охоплює моральну та етичну відповідальність діяти так, щоб робити позитивний внесок у суспільство. Науковці досліджують механізми, за допомогою яких журналісти та медіа-організації можуть нести відповідальність за свої дії, забезпечуючи їхню відповідність суспільним цінностям та очікуванням [5].

Ключовим напрямком досліджень у рамках теорії соціальної відповідальності є вивчення того, як висвітлення новин впливає на суспільство. Науковці аналізують потенційний вплив медіа-контенту на громадську думку, політичний дискурс та соціальні настрої. Це передбачає розгляд таких питань, як фреймінг історій, зображення маргіналізованих груп, а також етичні міркування щодо сенсаційності та шкоди.

У контексті теорії соціальної відповідальності дослідники вивчають роль медіаграмотності та громадянської освіти в покращенні розуміння громадськістю новинних медіа. Це передбачає вивчення того, як медіа-організації сприяють громадянській освіті та розвивають критичне мислення серед своєї аудиторії, виховуючи таким чином поінформованих та активних громадян [6].

Теорія також спонукає до вивчення механізмів саморегулювання галузі та розробки журналістських стандартів, які відповідають принципам соціальної відповідальності. Це включає вивчення ролі професійних організацій, етичних кодексів та внутрішніх редакційних настанов у забезпеченні того, щоб журналістська практика відповідала ширшим суспільним інтересам, окресленим теорією. Таким чином, теорія соціальної відповідальності пропонує особливий погляд на журналістику, наголошуючи на суспільних зобов'язаннях журналістів поряд із прагненням до істини та автономії.

3. Теорія культурного імперіалізму забезпечує лінзу, через яку науковці досліджують глобальну динаміку впливу медіа, особливо у сфері журналістських стандартів. В основі теорії культурного імперіалізму лежить ідея про те, що медіа, переважно західних країн, можуть мати домінуючий вплив на культурні наративи інших суспільств, і вона проливає світло на динаміку влади в глобальному поширенні новин. Заглиблення в цю теорію передбачає вивчення механізмів, за допомогою яких культурні, економічні та політичні сили формують журналістські стандарти на міжнародному рівні [7].

Теорія культурного імперіалізму стверджує, що кілька потужних медійних конгломератів, які часто базуються в західних країнах, здійснюють значний контроль над глобальним потоком інформації. Дослідники вивчають, як ці медіа-структури формують і впливають не лише на контент, а й на стандарти та норми міжнародної журналістики. Концентрація медіа-власності та домінування певних наративів може сприяти уявній гомогенізації новинних цінностей.

Вивчення журналістських стандартів крізь призму культурного імперіалізму передбачає ретельний аналіз того, як різні культури та суспільства представлені в глобальному медіа-ландшафті. Дослідники аналізують потенційні упередження та стереотипи, які увічнюють домінуючі ЗМІ, розглядаючи, як ці репрезентації впливають на міжнародне сприйняття та сприяють дисбалансу влади [8].

Мова відіграє вирішальну роль у поширенні глобальних новин, і дослідники вивчають, як мовні чинники сприяють домінуванню певних ЗМІ. Крім того, аналізуються процеси «гейткіпінгу», коли приймаються рішення про те, які історії висвітлювати і як їх подавати, щоб зрозуміти, як вони можуть сприяти перспективам домінуючих культур.

Теорія культурного імперіалізму досліджує, як певні регіони чи нації стають залежними від новин та інформації з домінуючих медіа-джерел. Ця залежність може впливати не лише на теми, що висвітлюються, але й на фреймінг та інтерпретацію подій, формуючи наративи, які стають помітними на світовій арені. Науковці досліджують, як домінування західних медіа впливає на стандарти та практику журналістики в інших регіонах. Це передбачає вивчення того, чи приймають місцеві журналісти стандарти, встановлені глобальними медіаконцернами, чи чинять їм опір, намагаючись зберегти культурну автентичність. Напруга між глобальними нормами та місцевими журналістськими практиками є ключовою сферою дослідження [9].

Теорія культурного імперіалізму спонукає дослідників вивчати випадки опору та виникнення альтернативних наративів. Місцеві медіа та журналісти

можуть чинити опір нав'язуванню західних стандартів, прагнучи представити різноманітні точки зору та протидіяти гомогенізуючим ефектам культурного імперіалізму.

Розуміння впливу культурного імперіалізму на журналістські стандарти передбачає вивчення політичних наслідків та регуляторних заходів. Дослідники аналізують, як уряди та міжнародні організації реагують на виклики, спричинені домінуючими медіа-впливами, розглядаючи заходи, що сприяють медіа-різноманітності та захищають місцеві журналістські практики.

Таким чином, теорія культурного імперіалізму забезпечує критичну основу для вивчення динаміки влади, притаманної глобальному поширенню новин. Детально досліджуючи цю динаміку, науковці сприяють нашому розумінню того, як формуються журналістські стандарти на міжнародному рівні, порушуючи важливі питання про різноманітність медіа, репрезентацію та збереження культурних ідентичностей перед обличчям домінуючих глобальних впливів.

В умовах України, яка переживає динамічні соціально-політичні зміни, дослідження журналістських стандартів набуває вирішального значення для розуміння ролі медіа у формуванні громадської думки. Розуміння теоретичних основ журналістських стандартів в Україні вимагає звернення до історичного контексту. Здобувши незалежність у 1991 році, Україна пройшла складний шлях державного будівництва та демократизації. Медіа-ландшафт віддзеркалював і впливав на ці зміни, а журналістика еволюціонувала від контрольованої державою пропаганди до більш різноманітної та незалежної структури. Теоретичні підходи до журналістських стандартів в Україні повинні враховувати цю історичну еволюцію та виклики, пов'язані з пострадянським переходом країни [10].

Нормативні теорії забезпечують теоретичну основу для розуміння та оцінки журналістських стандартів, заснованих на етичних принципах. В Україні прагнення до професіоналізму в журналістиці є центральним питанням

нормативних теорій. Етичний кодекс професійної журналістики слугує орієнтиром для багатьох українських журналістів, пропагуючи такі принципи, як правдивість, незалежність та підзвітність. Однак застосування цих принципів стикається з проблемами в умовах медіа-ландшафту, на який впливають політичні та економічні інтереси [11].

Теорії політичної економії пропонують розуміння того, як структури власності та економічні інтереси формують журналістські стандарти. В Україні власники ЗМІ часто пов'язані з політичними діячами або олігархами, що викликає занепокоєння щодо редакційної незалежності та упередженості. Теоретичні підходи, які аналізують економічну динаміку медіа-власності, допомагають зрозуміти виклики, з якими стикаються журналісти, підтримуючи професійні стандарти в умовах політичного та економічного тиску [12].

Культурні теорії надають лінзу, через яку можна дослідити, як культурні норми та цінності впливають на журналістські стандарти. У такій різноманітній і мультикультурній країні, як Україна, розуміння культурного контексту має вирішальне значення. Теоретичні перспективи, які досліджують взаємодію між культурними факторами та медіа-практиками, допомагають зорієнтуватися в складнощах висвітлення чутливих питань, таких як мова, історичні наративи та регіональні відмінності [13].

Цифрова ера відкрила нові виклики та можливості для журналістики в усьому світі, в тому числі й в Україні. Теоретичні підходи, які розглядають вплив технологій на журналістські стандарти, заглиблюються в такі питання, як дезінформація, цифрова етика та мінливий характер залучення аудиторії. Дослідження стандартів цифрової журналістики в Україні має враховувати, як технологічний прогрес впливає на поширення інформації та її вплив на суспільний дискурс [14].

Дослідження журналістських стандартів на міжнародному рівні є складним і багатограним процесом, що вимагає тонкого розуміння різноманітних соціально-політичних контекстів, у яких працюють ЗМІ.

Нормативні теорії, які зосереджуються на етичних принципах, що керують журналістською практикою, формують основу для вивчення журналістських стандартів на міжнародному рівні. Такі поняття, як правда, точність, незалежність і підзвітність, не знають кордонів, забезпечуючи спільну основу для оцінки якості та доброчесності журналістики в різних культурних і політичних контекстах. Вивчення нормативних теорій дозволяє визначити універсальні принципи, які лежать в основі відповідальної журналістики в усьому світі [15].

Глобальні дослідження журналістики застосовують порівняльний підхід для аналізу та розуміння журналістських стандартів у різних країнах і регіонах. Ця теоретична основа визнає унікальні культурні, історичні та політичні чинники, які формують медіа-практики в усьому світі. Порівнюючи різні медіа-системи, дослідники можуть виявити закономірності, варіації та тенденції, сприяючи більш тонкому розумінню того, як на журналістські стандарти впливає ширша глобальна динаміка [16, 17].

Такі організації, як ЮНЕСКО та «Репортери без кордонів», беруть активну участь в обговоренні журналістських стандартів. Дослідження заглиблюються в те, як ці організації впливають на глобальні норми, просувають свободу преси та вирішують проблеми, з якими стикаються журналісти в усьому світі.

Теорії політичної економії дають уявлення про структури власності, економічні інтереси та політичні впливи, які формують журналістські стандарти на міжнародному рівні. Вивчення глобальних медіа-конгломератів, транснаціональних корпорацій та державних ЗМІ забезпечує теоретичну основу для аналізу того, як економічні та політичні чинники впливають на редакційну незалежність, різноманітність контенту та загальну якість журналістики в різних частинах світу [18].

Теорії культурного імперіалізму досліджують, як домінуючі культурні сили, що часто походять із західних країн, впливають на медіа-практики в усьому світі. Вивчення журналістських стандартів у рамках культурного імперіалізму

розглядає динаміку влади між глобальними та локальними медіа, звертаючись до питань культурної репрезентації, різноманітності та потенційної гомогенізації новинного контенту. Ця теоретична перспектива має вирішальне значення для розуміння того, як міжнародні медіапотоки впливають на розвиток і підтримку журналістських стандартів у різних культурних контекстах [19].

У цифрову епоху теорії технологічного детермінізму стають важливими для вивчення журналістських стандартів у глобальному масштабі. Стрімкий розвиток цифрових технологій трансформував спосіб виробництва, поширення та споживання новин на міжнародному рівні. Теоретичні підходи, які розглядають вплив технологій на журналістські стандарти, досліджують такі питання, як дезінформація, алгоритмічна упередженість і мінливий характер залучення аудиторії, пропонуючи розуміння викликів і можливостей, які несе з собою цифрова епоха.

Отже, дослідження журналістських стандартів є багатограним процесом, який вимагає тонкого розуміння різноманітних теоретичних підходів, що включають як національні, так і міжнародні перспективи. Вивчення цих теоретичних засад дає цінне розуміння складної взаємодії між журналістською практикою, етичними міркуваннями та суспільним контекстом.

На національному рівні такі теорії, як ліберальна модель, наголошують на автономії преси як гарантії демократичного суспільства, тоді як теорія соціальної відповідальності підкреслює обов'язок журналіста служити суспільним інтересам. Ці концепції формують етичні кодекси, динаміку медіа-власності та регуляторні ландшафти в окремих країнах, відображаючи культурні цінності та суспільні норми.

На міжнародному рівні теорія культурного імперіалізму проливає світло на динаміку влади в глобальному поширенні новин, звертаючи увагу на занепокоєння щодо концентрації та домінування медіа, особливо з боку західних країн. Глобальна медійна етика, розвиток медіа та роль міжнародних організацій

сприяють діалогу про спільні стандарти, що виходять за межі національних кордонів.

Коли ми орієнтуємося в складнощах журналістських стандартів, стає очевидним, що універсального підходу недостатньо. Натомість дослідники повинні враховувати унікальні культурні, історичні та політичні контексти, які формують журналістські практики в конкретних країнах. Таке розуміння нюансів має вирішальне значення для оцінки впливу медіа-власності, нормативно-правової бази та етичних принципів на якість і достовірність журналістики.

В епоху швидкого поширення інформації та глобального зв'язку зближення національних і міжнародних поглядів на стандарти журналістики стає все більш значущим. І науковці, і практики повинні брати участь у постійному дискусії для вирішення нових викликів, включаючи вплив цифрових платформ, мінливий характер медіа-власності та складнощі навігації культурної чутливості в глобалізованому медіа-ландшафті.

Таким чином, теоретичні підходи до дослідження журналістських стандартів, що охоплюють як національні, так і міжнародні перспективи, створюють міцну основу для розуміння постійно мінливої динаміки медійної етики. Визнаючи нюанси, притаманні різним теоретичним рамкам, дослідники сприяють постійному вдосконаленню журналістських практик, гарантуючи, що медіа залишатимуться відповідальними, підзвітними та надійними наріжним каменем поінформованих суспільств у всьому світі.

1.2. Сутність та види стандартів у сучасній українській журналістиці

У динамічному ландшафті сучасної української журналістики стандарти відіграють ключову роль у формуванні етичних, професійних та інформаційних вимірів галузі. Стандарти слугують основою, на якій ґрунтується довіра до журналістики та її доброчесність, забезпечуючи рамки, якими керуються журналісти у своєму прагненні до правди, точності та чесності. Сутність і види

стандартів у сучасній українській журналістиці відображають еволюцію медіа-практик, суспільні очікування та виклики цифрової епохи [20].

Сучасна українська журналістика працює в складних умовах, сформованих історичною спадщиною, конфліктом, що триває, та цифровою сферою, яка стрімко розвивається. У цьому контексті розуміння сутності та видів стандартів, якими керується журналістська практика, стає як ніколи важливим. Ці стандарти є тим компасом, який забезпечує відповідальне висвітлення подій, формує суспільний дискурс і, зрештою, гарантує довіру до медіа.

За своєю суттю, суть журналістики в Україні полягає у пошуку правди та служінні суспільству. Це зобов'язання вимагає дотримання таких фундаментальних принципів, як точність, об'єктивність, справедливість та підзвітність. Факти мають бути перевірені, представлені різні точки зору, а упередженість визнана. Висвітлення чутливих тем, особливо під час війни, що триває, вимагає етичних міркувань і відповідального зображення людських страждань [21].

Типи стандартів, що регулюють українську журналістику, можна умовно поділити на три основні групи [22, 23]:

1. Професійні кодекси та етика. Професійні організації, такі як Національна спілка журналістів України (НСЖУ), розробили етичні кодекси, які окреслюють основні принципи та найкращі практики. Ці кодекси стосуються таких питань, як плагіат, конфлікт інтересів, захист джерел та право на відповідь. Дотримання цих кодексів демонструє прихильність до професійної поведінки та будує довіру з громадськістю.

2. Правові рамки. Українські ЗМІ працюють у правовому полі, яке включає закони про свободу преси, доступ до інформації та наклеп. Ці закони визначають параметри журналістської діяльності та забезпечують захист журналістів. Однак існує занепокоєння щодо політичного втручання та тиску на ЗМІ, що підкреслює потребу в надійних правових гарантіях журналістської незалежності [24].

3. Міжнародні стандарти та кращі практики. Україна підписала міжнародні договори та угоди, що стосуються свободи ЗМІ та безпеки журналістів. До них належать Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод та План дій Організації Об'єднаних Націй щодо безпеки журналістів та питання безкарності. Дотримання цих міжнародних стандартів забезпечує відповідність найкращим світовим практикам і зміцнює відданість України свободі преси та демократичним цінностям [25].

Орієнтуватися в цих різноманітних стандартах може бути складно для журналістів, особливо в динамічному цифровому середовищі. Поява соціальних мереж і новинних онлайн-платформ принесла як можливості, так і виклики. Демократизувавши доступ до інформації та уможлививши громадянську журналістику, вони водночас загострили такі проблеми, як неправдива інформація, дезінформація та мова ворожнечі. Це підкреслює необхідність для журналістів розвивати навички перевірки фактів, критичного мислення та цифрової грамотності, щоб відповідально орієнтуватися в онлайн-середовищі [26].

Таким чином, ефективність стандартів у сучасній українській журналістиці залежить від їхнього впровадження та дотримання. Потужні механізми саморегулювання в медіаіндустрії в поєднанні з незалежними наглядовими органами мають вирішальне значення для дотримання стандартів і притягнення журналістів до відповідальності. Крім того, просування медіаграмотності серед населення може озброїти громадян навичками критично оцінювати інформацію та визначати надійні джерела [27].

Сутність і види стандартів у сучасній українській журналістиці є багатограними і постійно розвиваються. Вони відображають виклики та можливості нинішнього медіа-ландшафту і відіграють життєво важливу роль у забезпеченні відповідального висвітлення подій, захисті свободи преси та зміцненні суспільної довіри. Дотримуючись цих стандартів, українські

журналісти можуть не лише інформувати громадськість, а й сприяти побудові сильного та демократичного суспільства [27].

Хоча важливість стандартів в українській журналістиці очевидна, галузь стикається з різними викликами, які потребують уваги та адаптації. Цифрова ера з її поширенням джерел інформації та платформ створила нові виклики у збереженні точності та дотриманні етичних стандартів. Наступні міркування підкреслюють еволюційний характер цих викликів:

- Цифрова дезінформація. Поява цифрових платформ призвела до швидкого поширення дезінформації. Журналісти повинні бути пильними, щоб відрізнити достовірні джерела від оманливої інформації, що посилює потребу в суворих процесах верифікації та механізмах перевірки фактів.

- Вплив соціальних мереж. Платформи соціальних мереж відіграють значну роль у формуванні громадської думки. Журналісти повинні орієнтуватися в складнощах соціальних мереж, дотримуючись при цьому журналістських стандартів. Досягнення балансу між заангажованістю та дотриманням етичних стандартів висвітлення подій має вирішальне значення.

- Свобода і безпека преси. Незважаючи на прогрес, в Україні зберігаються виклики для свободи преси. Журналісти стикаються із загрозами безпеці, включаючи фізичну шкоду та залякування. Розробка стандартів для вирішення цих проблем і захисту журналістів у пошуках правди має важливе значення.

- Адаптація до мінливих технологій. Технологічний ландшафт постійно розвивається, надаючи журналістам нові інструменти та виклики. Стандарти навчання та розвитку повинні враховувати потребу журналістів адаптуватися до нових технологій, зберігаючи при цьому етичні стандарти в цифрову епоху.

- Довіра та сприйняття громадськості. Побудова та підтримка суспільної довіри мають першорядне значення. Журналісти повинні бути прозорими у своїх матеріалах, оперативно визнавати помилки та демонструвати

підзвітність. Встановлення та просування цих стандартів сприяє позитивному сприйняттю журналістики громадськістю.

- Глобальні перспективи та співпраця. Враховуючи взаємопов'язаність сучасного світу, стандарти української журналістики повинні також враховувати глобальні перспективи. Співпраця з міжнародними медіа-організаціями може надати цінний досвід і сприяти спільній відданості журналістським принципам.

Отже, стандарти, які визначають сучасну українську журналістику, не є статичними, це динамічні принципи, які реагують на мінливий ландшафт медіа. Розглядаючи сутність і різні види стандартів, стає зрозуміло, що українські журналісти стикаються як з давніми, так і з новими викликами. Прихильність дотримання етичних цінностей, забезпечення точності та збереження незалежності залишається в основі журналістської доброчесності.

У міру того, як Україна просувається на шляху до демократії, роль стандартів у журналістиці стає дедалі важливішою. Ці стандарти слугують щитом від дезінформації, дороговказом у цифровому світі та джерелом суспільної довіри. Виклики цифрової епохи, вплив соціальних мереж і проблеми безпеки підкреслюють необхідність проактивного підходу до стандартів - адаптивного, далекоглядного і такого, що реагує на складнощі сучасного медіа-ландшафту.

Перед обличчям цих викликів прагнення до безперервного навчання та професійного розвитку набуває першочергового значення. Журналісти повинні не лише дотримуватися існуючих стандартів, але й активно прагнути до вдосконалення своїх навичок і розуміння нових технологій. Співпраця між національними та міжнародними медійними організаціями може ще більше збагатити дискусію про журналістські стандарти, пропонуючи різноманітні перспективи та найкращі практики, які сприяють створенню стійкої та глобально пов'язаної медіа-екосистеми.

Майбутнє української журналістики залежить від її здатності орієнтуватися в складнощах цифрової епохи, відстоюючи принципи, які

визначають її сутність. Використовуючи інновації, сприяючи інклюзивності та надаючи пріоритет правді, українська журналістика може зміцнити свою роль як опори демократії. Завдяки спільній відданості високим стандартам журналісти можуть зміцнити міст довіри з громадськістю, гарантуючи, що поширювана інформація залишається надійним наріжним каменем поінформованого та залученого суспільства.

1.3. Розвиток журналістських етичних кодексів: ретроспективний аналіз

У постійно мінливому ландшафті журналістики етичні засади, що лежать в основі професії, є критично важливим наріжним каменем, який слугує компасом, що спрямовує журналістів крізь складнощі їхньої роботи. Розробка журналістських етичних кодексів є свідченням відданості галузі принципам доброчесності, правдивості та права громадськості на інформацію. Цей ретроспективний аналіз має на меті простежити історичну траєкторію формування та еволюції цих етичних кодексів, дослідити ключові моменти, впливові постаті та динаміку змін, які сформували принципи, що керують журналістською практикою.

Журналістика, як суспільний сторожовий пес, відіграє життєво важливу роль у формуванні громадської думки, забезпеченні підзвітності влади та формуванні поінформованого громадянства. Однак з цією владою приходить відповідальність за дотримання етичних стандартів, які захищають суспільні інтереси. Шлях журналістської етики можна простежити крізь аннали часу, ставши свідком появи кодексів поведінки, які відображають постійно мінливу природу медіа та їхні стосунки з суспільством.

Журналістика, яку часто називають четвертою владою, відіграє вирішальну роль у формуванні громадської думки, забезпеченні підзвітності влади та вихованні поінформованих громадян. Етичні засади журналістики мають важливе значення для підтримки авторитету, довіри та цілісності професії. Протягом багатьох років розвиток журналістських етичних кодексів

був динамічним процесом, який адаптувався до мінливого ландшафту медіа та суспільних очікувань.

Коріння журналістської етики можна простежити з перших днів існування журналістики, але формалізовані етичні кодекси почали з'являтися у 20-му столітті. Наприклад, Товариство професійних журналістів (SPJ) у США прийняло свій перший етичний кодекс у 1926 році. Ці перші кодекси зосереджувалися на таких принципах, як правдивість, точність і справедливість, що відображало прихильність до об'єктивного висвітлення подій [28].

Після Другої світової війни настав важливий період у розвитку журналістської етики. Нюрнберзький процес привернув увагу до сили та відповідальності ЗМІ у формуванні громадської думки. Журналісти були змушені боротися з етичними наслідками своїх репортажів, що призвело до нового акценту на точності, об'єктивності та обов'язку запобігати поширенню дезінформації.

Вотергейтський скандал у 1970-х роках справив глибокий вплив на журналістську етику. Вотергейтський скандал, який розгорнувся на початку 1970-х років, є прикладом етичної проблеми захисту конфіденційних джерел. Боб Вудвард і Карл Бернстайн, репортери-розслідувачі газети «Вашингтон Пост», значною мірою поклалися на таємного інформатора, відомого як «Глибока Глотка», у викритті корупції в адміністрації Ніксона. Це поставило питання про етичну дилему балансу між необхідністю захисту джерел і правом громадськості знати. Етичний принцип збереження довіри до джерел став наріжним каменем журналістських кодексів, наголошуючи на ретельному розгляді того, коли і як використовувати анонімні джерела [29].

Під час війни в Перській затоці в 1990-1991 роках CNN зазнала критики за висвітлення конфлікту. Практика телеканалу, яка полягала у відрядженні журналістів до військових підрозділів, викликала занепокоєння щодо потенційної загрози журналістській незалежності. Критики стверджували, що такі тісні зв'язки з військовими можуть призвести до упередженого висвітлення

подій. Ця ситуація висвітлила етичну проблему збереження об'єктивності та незалежності, особливо в контексті висвітлення воєнних подій. Згодом до журналістських кодексів були включені рекомендації щодо уникнення конфлікту інтересів і збереження редакційної незалежності [30].

В епоху соціальних мереж поширення дезінформації стало критичною етичною проблемою. Президентські вибори в США 2016 року стали свідками швидкого поширення неправдивої інформації через різні онлайн-платформи. Журналісти зіткнулися з проблемою перевірки інформації у швидкоплинному цифровому середовищі, зберігаючи при цьому точність. Поширення фейкових новин підкреслило важливість етичного принципу верифікації. Журналістські кодекси були адаптовані з урахуванням необхідності ретельної перевірки фактів і відповідальності журналістів за протидію дезінформації.

У висвітленні глобальних подій культурна чутливість стала першочерговим етичним міркуванням. Висвітлення міжнародних трагедій, таких як стихійні лиха або конфлікти, вимагає від журналістів вміння орієнтуватися в різноманітних культурних ландшафтах. Прикладом може слугувати висвітлення землетрусу на Гаїті у 2010 році, коли деякі ЗМІ зазнали критики за увічнення стереотипів та зосередження на сенсаційних наративах. Це підкреслило важливість етичних принципів, які заохочують журналістів розуміти і поважати культурний контекст, в якому вони висвітлюють події [31].

Поява технології «глибоких фейків», яка дозволяє створювати реалістичний на вигляд, але сфабрикований аудіо- та відеоконтент, є новим етичним викликом. Журналісти повинні боротися з потенційною можливістю дезінформації та маніпулювання громадською думкою. Розробка етичних кодексів тепер включає рекомендації щодо відповідального поводження з мультимедійним контентом та його перевірки, щоб запобігти ненавмисному поширенню «глибоких фейків».

Розмивання меж між журналістикою та адвокацією створює етичні дилеми. Випадки, коли журналісти відкрито висловлюють особисті думки в

соціальних мережах або включають адвокацію у свої репортажі, ставлять під сумнів традиційну концепцію об'єктивності. Організації переглянули етичні кодекси, щоб відповісти на ці виклики, підкресливши важливість дотримання чіткого розмежування між новинами та авторськими матеріалами для підтримки довіри до журналістики.

Баланс між журналістськими розслідуваннями та недоторканністю приватного життя є одвічною етичною проблемою. Зростання цифрового спостереження та збору даних посилило занепокоєння щодо втручання в приватне життя під час проведення журналістських розслідувань. Одним із яскравих прикладів є викриття Едвардом Сноуденом у 2013 році програм масового стеження АНБ. Хоча викриття надмірних повноважень уряду було визнано таким, що відповідає суспільним інтересам, воно відновило дебати про етичні межі журналістських розслідувань. Це спричинило етичні дискусії щодо відповідального поводження з приватною інформацією, отримання згоди та мінімізації шкоди, завданої приватним особам.

Журналісти часто стикаються з етичними проблемами під час висвітлення чутливих тем, таких як самогубства, сексуальне насильство або терористичні акти. Необхідність балансувати між правом громадськості на інформацію та потенційною шкодою для людей, яких це стосується, є делікатним етичним питанням. Наприклад, відповідальне висвітлення самогубств стало центральним питанням журналістської етики, а керівні принципи підкреслюють важливість уникнення графічних деталей, які можуть призвести до наслідування. Це відображає прагнення мінімізувати шкоду та враховувати ширший суспільний вплив висвітлення новин.

Етичний вимір висвітлення кліматичної кризи набув особливого значення. Перед журналістами стоїть завдання точно передати серйозність ситуації, уникаючи при цьому сенсаційності чи фаталізму. Досягнення балансу між терміновістю і точністю у висвітленні кліматичної кризи є постійною етичною проблемою. Журналістські кодекси тепер часто включають рекомендації щодо

відповідального висвітлення екологічних питань, підкреслюючи важливість надання контексту, уникнення надмірної паніки та сприяння нюансованому розумінню складних питань.

Поява соціальних мереж змінила спосіб поширення та споживання новин. Тепер перед журналістами стоїть завдання взаємодіяти з аудиторією безпосередньо через такі платформи, як Twitter і Facebook. Цей зсув викликає етичні міркування щодо потенційного впливу на журналістську неупередженість та ризику виникнення ефекту «луна-камери». Журналістські кодекси адаптуються до цих викликів, підкреслюючи важливість дотримання професійних кордонів у соціальних мережах, уникнення особистих нападів і збереження цілісності журналістського процесу.

Поява інтернету та цифрових технологій наприкінці 20-го століття поставила нові виклики перед журналістською етикою. 24-годинний новинний цикл, соціальні мережі та громадянська журналістика принесли такі проблеми, як сенсаційність, клікбейт і швидке поширення неперевіреної інформації. Етичні кодекси повинні були адаптуватися до цих викликів, підкреслюючи важливість перевірки, відповідального використання соціальних мереж і розмежування між новинами та думками.

У міру того, як журналістика ставала дедалі більш глобалізованою, стала очевидною потреба в культурній чутливості та відповідальному висвітленні різноманітних питань. Етичні кодекси почали включати рекомендації щодо уникнення стереотипів, поваги до культурних нюансів та надання голосу маргіналізованим спільнотам. Глобальний характер поширення новин також поставив питання про підзвітність, оскільки журналісти повідомляли про події в регіонах, про які вони могли не мати безпосереднього досвіду.

У 21 столітті етичні кодекси стикаються з новими викликами, такими як глибокі фейки, штучний інтелект і перетин журналістики та адвокації. Збереження незалежності, прозорості та підзвітності в епоху стрімкого розвитку технологій створює значні етичні дилеми. Журналістські організації активно

переглядають свої кодекси, щоб відповісти на ці нові виклики, дотримуючись при цьому основних принципів правди, точності та справедливості.

Можна сказати, що нові технології, такі як штучний інтелект і віртуальна реальність, створюють нові етичні виклики для журналістики. Етичність використання штучного інтелекту у створенні новин, занепокоєння щодо упередженості алгоритмів та імерсивний характер оповіді у віртуальній реальності - все це вимагає ретельного розгляду. У міру того, як ці технології стають все більш інтегрованими в редакції, етичні кодекси повинні розвиватися, щоб забезпечити чіткі вказівки щодо їхнього відповідального застосування та потенційних наслідків для журналістської доброчесності.

Висновок до розділу 1

Отже, ретроспективний аналіз розвитку журналістських етичних кодексів розкриває багату картину еволюції, адаптації та стійкості в галузі журналістики. Від акценту на правді та точності на початку 20-го століття до нюансованих викликів цифрової епохи - цей шлях висвітлює постійне прагнення журналістів та медіаорганізацій долати етичні складнощі. Розглянуті реальні приклади підкреслюють важливість етичних кодексів як керівних принципів перед обличчям динамічних суспільних, технологічних і глобальних змін.

Один з очевидних висновків полягає в тому, що етичні міркування є невід'ємними від самої суті журналістики. Здатність професії до самоаналізу та адаптації етичних кодексів у відповідь на історичні події, технологічний прогрес і глобальний розвиток свідчить про її відданість суспільним інтересам. Непорушні принципи правдивості, точності, справедливості та права громадськості на інформацію пройшли випробування часом, залишаючись в основі етичних норм.

Перетин журналістики з суспільними та технологічними змінами породив багатогранні виклики. Випадки журналістських розслідувань, проблеми приватності, висвітлення чутливих тем і вплив соціальних мереж на залучення

аудиторії - все це підкреслює динамічний характер етичних дилем, з якими стикаються журналісти. Оскільки медіа-ландшафт продовжує розвиватися, етичні кодекси також повинні розвиватися, щоб відповідати на нові виклики, відстоюючи основоположні цінності журналістської доброчесності.

Якщо зазирнути в майбутнє, то з появою нових технологій, таких як штучний інтелект і віртуальна реальність, воно ставить перед нами безпрецедентні виклики. Етичні наслідки цих інновацій вимагають проактивного підходу до перегляду та реформування етичних кодексів. Включення керівних принципів щодо відповідального використання штучного інтелекту, сторітелінгу у віртуальній реальності та навігації в еволюціонуючій цифровій екосистемі матиме вирішальне значення для збереження довіри до журналістики та її актуальності в найближчі роки.

По суті, ретроспективний аналіз журналістських етичних кодексів - це не просто історична вправа, а дорожня карта на майбутнє. Він слугує дороговказом для журналістів, медіа-організацій та освітян у постійному вдосконаленні та зміцненні етичних стандартів. Оскільки журналістика продовжує відігравати життєво важливу роль у формуванні суспільного дискурсу та забезпеченні підзвітності влади, відданість етичним принципам залишається незамінною для зміцнення довіри, прозорості та стійкого авторитету четвертої влади.

РОЗДІЛ 2: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТИВ У ВИСВІТЛЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ

2.1 Історія становлення та розвитку політичної журналістики в Україні та світі

Політична журналістика, як спеціалізована галузь медіа, зародилася з потреби суспільства в аналітиці та висвітленні політичних процесів. В Україні цей напрямок почав активно розвиватися після проголошення незалежності в 1991 році, що було часом політичних перетворень і формування нової системи влади. У світовому контексті, особливо в країнах з давніми демократичними традиціями, таких як США та Великобританія, розвиток політичної журналістики почався значно раніше, ще з 17-18 століть, і був відповіддю на потребу громадського контролю над діяльністю влади [32].

Початки політичної журналістики в Україні можна простежити від перших друкованих видань, які почали з'являтися в епоху Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. Однак, реальний розвиток журналістики в сучасному її розумінні почався вже у незалежній Україні, коли медіа отримали більше свободи для висвітлення політичних подій. Незважаючи на це, 90-ті роки характеризувалися великою кількістю проблем, таких як цензура та вплив олігархів на ЗМІ.

З початком 2000-х років і особливо після Помаранчевої революції 2004 року і Революції гідності 2014 року політична журналістика в Україні зазнала значних змін. ЗМІ почали активніше використовувати новітні технології, з'явилася велика кількість інтернет-видань, що дозволило широкому колу журналістів висвітлювати події більш вільно та об'єктивно [33].

У світовому масштабі, розвиток політичної журналістики тісно пов'язаний з розвитком демократії. В країнах, де демократичні інститути з'явилися раніше, таких як Великобританія та США, політична журналістика також має довшу історію. У Великобританії, наприклад, роль преси як

"четвертої влади" була визнана ще в 18 столітті, коли газети почали активно використовувати свою владу для критики уряду і впливу на публічну думку. Вони грали ключову роль у формуванні політичної культури та громадського контролю. У США, з моменту заснування країни, свобода преси була закріплена у Першій поправці до Конституції, що дало змогу журналістам вільно висвітлювати діяльність уряду. Це сприяло розвитку таких видань, як «The New York Times» та «The Washington Post», які згодом стали важливими учасниками політичного дискурсу, особливо під час важливих подій, як-от Водограйна афера у 1970-х роках [34].

З появою інтернету і цифрових технологій глобальна політична журналістика зазнала значних змін. Доступ до інформації став миттєвим та всесвітнім, що дозволило громадянам більше дізнаватися про політичні процеси не тільки в своїй країні, але й за кордоном. Однак, ці зміни також привели до певних викликів, таких як дезінформація, фейкові новини та втручання через соціальні медіа, що вимагає від журналістів більшої критичності і відповідальності при роботі з інформацією.

В Україні, розвиток цифрових медіа також сприяв демократизації журналістики. Медіа стали більш незалежними від політичних сил та олігархів, але це водночас збільшило кількість інформаційних війн і маніпуляцій. Тому в сучасній політичній журналістиці особливо важливо дотримуватися високих стандартів верифікації інформації та етичної взаємодії з джерелами.

Історія становлення та розвитку політичної журналістики в Україні та світі показує, як зміни в політичному ландшафті та технологіях впливають на методи висвітлення політичних подій. Ці зміни вимагають від журналістів не тільки оперативності і професіоналізму, але й здатності адаптуватися до нових умов та викликів. Зокрема, сучасна політична журналістика потребує глибокого розуміння законодавчих баз, етичних норм, а також навичок у сфері цифрових технологій, що дозволяють ефективно аналізувати великі дані та соціальні

мережі. У відповідь на сучасні виклики, як-от розповсюдження фейкових новин та маніпуляцій, медіаінституції по всьому світу починають впроваджувати нові методи верифікації інформації та підвищення медіаграмотності серед населення. Освітні програми, публічні лекції, та спеціальні тренінги для журналістів стають все більш популярними, що свідчить про важливість компетенцій у цій галузі.

Дослідження та аналіз міжнародного досвіду в області політичної журналістики також показують, що в різних країнах існують різні підходи до висвітлення політики, які формуються під впливом культурних, соціальних та політичних особливостей. Наприклад, у скандинавських країнах велика увага приділяється прозорості та об'єктивності, тоді як у країнах з авторитарними режимами політична журналістика часто стикається з серйозними обмеженнями.

На завершення, історія становлення та розвитку політичної журналістики є свідченням того, як медіа відіграють ключову роль у формуванні політичної свідомості суспільства та у встановленні стандартів влади. В Україні, як і в багатьох інших країнах, продовження розвитку незалежних медіа є критично важливим для забезпечення демократичної стабільності та розвитку.

2.2 Вплив журналістських стандартів на процеси висвітлення політичних подій

Журналістські стандарти є фундаментом для медіа-індустрії, особливо у висвітленні політичних подій, де точність, об'єктивність, і неупередженість мають вирішальне значення. Ці стандарти формують довіру громадськості до ЗМІ та сприяють здоровому демократичному дискурсу. Їх вплив охоплює широкий спектр аспектів від визначення того, які новини будуть розглядатися як важливі, до впливу на загальнодержавну політику.

Журналістські стандарти не є статичними; вони розвивалися та змінювалися разом з суспільними, технологічними та політичними змінами. Від

ранніх днів друку до ери цифрових медіа, стандарти адаптувалися до нових викликів, які виникали перед журналістикою. Наприклад, у 20-му столітті, з появою телебачення та пізніше інтернету, журналісти почали працювати в умовах, де швидкість подачі новин стала критично важливою, що призвело до нових стандартів перевірки фактів і точності.

Ключові стандарти і їх вплив:

1. Перевірка фактів – У висвітленні політичних подій, точність інформації є життєво важливою. Перевірка фактів допомагає запобігти поширенню неправдивої інформації та забезпечує, що громадськість отримує достовірні дані. Це стає особливо актуальним під час виборчих кампаній, де недостовірні інформація може значно вплинути на громадську думку і виборчі результати.

2. Баланс і нейтралітет – Журналісти повинні надавати збалансовану інформацію, представляючи різні точки зору. Це допомагає уникнути однобокого висвітлення, що є особливо важливим у політичній журналістиці, де представлення різних думок сприяє більш об'єктивному сприйняттю подій.

3. Незалежність – Журналісти повинні уникати конфліктів інтересів та зберігати незалежність від політичних партій, урядових структур та комерційних інтересів. Незалежність забезпечує, що висвітлення політичних подій не буде спотворене зовнішніми впливами, що є критично важливим для довіри громадськості та здоров'я демократії.

4. Повага до приватності – Під час роботи над політичними темами, журналісти стикаються з необхідністю збалансувати громадський інтерес та приватність осіб, про яких йде мова. Цей стандарт допомагає уникнути втручання в особисте життя без вагомих на те причин, що сприяє етичному висвітленню політичних новин.

5. Прозорість джерел – Одним із ключових аспектів журналістської роботи є відкритість щодо джерел інформації. Журналісти мають повідомляти

про походження інформації, щоб читачі могли оцінити її достовірність. Це також включає в себе зобов'язання розкривати інформацію про можливі конфлікти інтересів, пов'язані з використаними джерелами.

Сучасні виклики і адаптації стандартів:

У сучасному медіа-просторі, зі зростанням впливу соціальних медіа та цифрових платформ, журналістські стандарти вимагають постійної адаптації. Швидкість поширення інформації в інтернеті може сприяти поширенню неперевірених фактів і дезінформації. Журналісти по всьому світу стикаються з потребою швидкої реакції на новини, що вимагає ще більшої уваги до стандартів перевірки фактів та етики. Додатковим викликом є збільшення кількості маніпулятивних та фейкових новин, часто спрямованих на вплив на політичні процеси. Це вимагає від журналістів не тільки дотримання існуючих стандартів, але й розвитку нових методів ідентифікації та протидії таким загрозам [35].

Вплив на громадське сприйняття та політику:

Журналістські стандарти мають значний вплив на те, як громадськість сприймає політичні події та на формування громадської думки. Дотримання високих стандартів журналістики сприяє підвищенню обізнаності громадян і зміцненню демократичних процесів, оскільки інформоване суспільство краще здатне робити обґрунтовані вибори.

Законодавчий вплив:

Журналістські стандарти також впливають на законодавчі ініціативи. Наприклад, у багатьох країнах прийняті закони про захист джерел інформації та про прозорість у власності ЗМІ, які базуються на принципах, закладених у журналістських стандартах. Ці закони спрямовані на забезпечення незалежності журналістів і зменшення впливу зовнішніх факторів на медіа-контент.

Наприклад, Закон України "Про інформацію". Цей закон, прийнятий у 1992 році, забезпечує правове регулювання збору, зберігання, використання та поширення інформації. Він включає статті, які захищають журналістські права на доступ до інформації та зобов'язують журналістів не розголошувати конфіденційність джерел, якщо інше не передбачено законодавством. Це підтримує прозорість та незалежність медіа, обмежуючи можливий урядовий тиск чи втручання [36].

Етичне висвітлення конфліктів:

Особливе місце у журналістських стандартах займає етичне висвітлення конфліктів. Це включає зобов'язання журналістів зберігати об'єктивність і зваженість при висвітленні конфліктних та чутливих тем, таких як військові дії, політичні кризи чи внутрішній соціальний розбрат. Стандарти вимагають, щоб журналісти не сприяли поглибленню конфліктів, а сприяли пошуку розв'язань та відновленню миру.

Як приклад, висвітлення війни в Югославії у 1990-х роках часто критикувалось за однобокість та націоналістичний підхід у деяких країнах, що брало участь у конфлікті. Журналісти в Сербії та Хорватії часто використовували мову ворожнечі та зображували протилежну сторону як "ворога". Цей приклад демонструє важливість етичного стандарту у висвітленні конфліктів, щоб уникнути поглиблення поділів та сприяти більш об'єктивному розумінню конфліктів.

Міжнародні стандарти:

На міжнародному рівні журналістські стандарти відіграють роль у висвітленні глобальних подій та в міжнародних відносинах. Вони сприяють розвитку спільних норм і правил, які регулюють роботу журналістів у різних країнах. Це особливо важливо у контексті глобалізації, де події в одній країні можуть мати наслідки для всього світу. Міжнародні стандарти допомагають

забезпечити, що висвітлення міжнародних новин буде об'єктивним і збалансованим, незалежно від національних інтересів або культурних різниць.

Прийнята у 1997 році, Всесвітня декларація про свободу преси ЮНЕСКО є важливим міжнародним документом, що підкреслює право журналістів на вільне висвітлення інформації без цензури, втручання чи погроз безпеці. Ця декларація слугує орієнтиром для країн при формуванні національних законів про медіа та журналістику, сприяючи забезпеченню міжнародних стандартів у висвітленні новин.

Вплив журналістських стандартів на процеси висвітлення політичних подій є величезним. Вони не тільки забезпечують якість і достовірність інформації, але й сприяють підтримці демократичних ідей та захисту прав людини. Стандарти журналістики формують медійний простір, в якому громадяни можуть отримувати різноманітну і неупереджену інформацію, що є критично важливим для інформованого вибору та активної участі у демократичних процесах. Виклики, з якими стикається сучасна журналістика, вимагають неперервного перегляду та адаптації існуючих стандартів. Це включає не тільки боротьбу з дезінформацією та фейковими новинами, але й забезпечення гідного рівня захисту журналістів, які працюють в умовах конфлікту або політичного тиску. Інвестиції в освіту журналістів, розвиток етичних норм і зміцнення незалежності медіа є ключовими кроками на шляху до покращення якості журналістської роботи.

Окрім того, громадськість повинна бути залучена в процес забезпечення медійної прозорості. Споживачі медіа мають бути обізнаними про стандарти та етику, що стоїть за журналістською роботою, щоб краще оцінювати якість та наміри інформації, яку вони споживають. Це може бути досягнуто через медіаграмотність, що стає все більш важливою в навчальних програмах по всьому світу. Враховуючи все вищесказане, журналістські стандарти не просто впливають на висвітлення політичних подій; вони формують саму тканину

демократичного суспільства. Підтримка та розвиток цих стандартів є невід'ємною частиною захисту свободи слова та забезпечення здорової політичної культури [37].

2.3 Види журналістських стандартів у висвітленні політичних подій

Висвітлення політичних подій завжди було основним завданням журналістики, але виконувати це завдання без дотримання певних стандартів неможливо. Журналістські стандарти допомагають не тільки формувати зміст та напрямок медійних повідомлень, а й визначають якість і достовірність інформації, що надається аудиторії. Вони є критично важливими для забезпечення об'єктивності, точності, балансу та етичності в журналістиці. Розглянемо найважливіші журналістські стандарти та приклади їх застосування і впливу на суспільство.

Об'єктивність у журналістиці:

Об'єктивність є основоположним принципом у журналістиці, що вимагає від журналістів подавати інформацію нейтрально, без особистісних суджень і передумов. Цей стандарт є важливим, оскільки забезпечує неупереджене висвітлення подій, що дозволяє аудиторії самостійно формувати власні погляди. Прикладом застосування цього стандарту є регулювання у Великобританії, де "Broadcasting Act 1990" вимагає від публічних мовників забезпечувати об'єктивність у висвітленні новин. Історично, порушення об'єктивності було помічено під час виборів у США в 2000 році, коли медіа були критиковані за передчасне оголошення переможця, що створило плутанину і сумніви в точності виборчих новин.

Перевірка фактів:

Точність і перевірка фактів стали ще більш актуальними в епоху цифрових медіа, де інформація поширюється з надзвичайною швидкістю. Журналісти відіграють ключову роль у перевірці фактів перед публікацією,

щоб запобігти поширенню неправдивої інформації. Європейський Союз, у відповідь на зростання дезінформації, впровадив "Code of Practice on Disinformation", який зобов'язує онлайн-платформи та медіа вживати заходів для боротьби з фальшивими новинами, включно з удосконаленням процесів перевірки фактів. Історичний приклад, який підкреслює значення цього стандарту, — висвітлення Іракської війни, коли медіа поширювали недостовірні заяви уряду США про наявність зброї масового знищення в Іраку, що мало довгострокові наслідки для міжнародної політики та довіри до медіа.

Баланс і нейтралітет:

Важливість балансу і нейтралітету в журналістиці не може бути переоцінена, оскільки вона допомагає уникнути переділеного висвітлення подій, забезпечуючи представлення різних точок зору. Це особливо значимо в політичній журналістиці, де різні групи мають протилежні інтереси. Наприклад, у межах європейського регулювання медійного контенту існують директиви, які вимагають від медійних організацій забезпечувати баланс у висвітленні політичних справ, зокрема під час виборів. Історичним прикладом, що підкреслює наслідки відсутності балансу, є висвітлення В'єтнамської війни, коли американські ЗМІ спочатку підтримували урядову лінію, що спричинило збиток їхній репутації, коли правда про війну стала загальновідомою [38].

Етичне висвітлення:

Етика в журналістиці є критичною для підтримання довіри публіки. Це включає повагу до приватності, точність звітів та відповідальність за поширення інформації. Законодавчо, багато країн мають кодекси, які регулюють етичні аспекти журналістики. Наприклад, у Франції "Loi sur la liberté de la presse" вимагає, щоб медіа дотримувались високих етичних стандартів, особливо у висвітленні чутливих подій. Історично, порушення етичних норм було зафіксовано під час скандалу з Водограйною аферою, коли журналісти стикалися з тиском прикривати діяльність високопоставлених

політиків, що згодом призвело до глибоких змін у взаємодії між пресою та державними інституціями в США.

Міжнародні стандарти та їх вплив:

Міжнародні стандарти в журналістиці грають ключову роль у формуванні універсальних принципів висвітлення, особливо в контексті глобалізації інформаційного простору. Ці стандарти визначаються такими організаціями, як ЮНЕСКО, яка прийняла Всесвітню декларацію про свободу преси, підкреслюючи необхідність захисту прав журналістів і зобов'язання медіа висвітлювати події об'єктивно і неупереджено. Це особливо важливо в умовах міжнародних криз, де інформація може мати значний вплив на міжнародні відносини та глобальну стабільність.

Виклики і перспективи у сучасній журналістиці:

Сучасна журналістика стикається з численними викликами, що вимагають адаптації та інновацій у підходах до висвітлення новин. Цифровізація, зростання соціальних медіа, і політичні турбулентності змушують журналістів шукати нові способи забезпечення достовірності інформації та збереження довіри публіки. Постійний розвиток технологій, як-от штучний інтелект у перевірці фактів, та зростання медіаграмотності аудиторії є важливими елементами в арсеналі сучасного журналіста.

Професійна відповідальність і довіра громадськості:

Одним із головних завдань журналістів є підтримання довіри громадськості, яка базується на принципах прозорості та відповідальності. Довіра до медіа може бути підірвана в разі недотримання журналістських стандартів, що може мати серйозні соціальні наслідки, особливо у кризових ситуаціях. Тому забезпечення точності та об'єктивності інформації, яка публікується, є критично важливим для збереження авторитету медіа у суспільстві.

Інновації в журналістських практиках:

З появою цифрових технологій журналісти отримали нові інструменти для збору, аналізу та поширення інформації. Це включає в себе використання дронів для збору візуальних даних, соціальні мережі для оперативного зв'язку з аудиторією та алгоритми штучного інтелекту для аналізу великих даних. Всі ці технології вимагають від журналістів розуміння нових ризиків і можливостей, а також адаптації традиційних стандартів до сучасних умов.

Виклики для майбутнього:

Журналістика стикається з численними викликами, які вимагають постійного оновлення і перегляду професійних стандартів. Один з таких викликів — це зростаюче вплив пропаганди та дезінформації, особливо в сфері політичних новин. Відповідь на це виклик має включати не тільки жорсткіші механізми перевірки фактів, але й освітні програми для підвищення медіаграмотності аудиторії.

Ще одним важливим аспектом є захист журналістів від переслідувань та забезпечення їхньої безпеки, особливо в умовах конфліктів або авторитарних режимів. Міжнародна спільнота і професійні організації повинні працювати над створенням більш ефективних механізмів захисту прав журналістів, що дозволить їм виконувати свою роботу без страху за власне життя або свободу [39].

Підтримання високих журналістських стандартів є критично важливим не тільки для забезпечення якості інформації, але й для підтримки основ демократії та прав людини. Журналістика має великий вплив на суспільне сприйняття політичних подій і відіграє ключову роль у формуванні громадської думки. Відповідно, професійна відповідальність, етичність, об'єктивність і точність у висвітленні новин стають фундаментом для довіри громадськості та здорової функціональності демократичних систем. Журналісти та медіа-організації повинні продовжувати розвивати свої методи та підходи, адаптуючи

їх до змінюваних умов сучасного інформаційного простору. Це включає в себе застосування новітніх технологій для підвищення якості журналістської роботи, активне використання перевірки фактів, та підвищення рівня медіаграмотності аудиторії. Окрім того, глобальне журналістське співтовариство має спільно працювати над розвитком та підтримкою міжнародних стандартів, які забезпечують свободу слова та захист журналістів у різних куточках світу.

На закінчення, журналістика не може існувати в ізоляції від суспільства, яке вона обслуговує. Вона має бути чутливою до потреб та очікувань своєї аудиторії, відповідати на суспільні виклики з честю та інтегритетом. Це не просто професія: це покликання, яке вимагає відданості ідеалам правди, справедливості та демократичних цінностей.

Висновок до Розділу 2

В ході дослідження другого розділу "Особливості використання журналістських стандартів у висвітленні політичних подій" було систематично розглянуто і аналізовано як історичний розвиток, так і сучасне застосування журналістських стандартів у політичній журналістиці. Основні стандарти, такі як об'єктивність, перевірка фактів, баланс і нейтралітет, а також етичне висвітлення подій, формують фундамент для кваліфікованого висвітлення новин та підтримки демократичних процесів у суспільстві.

Об'єктивність та нейтралітет забезпечують неупереджене висвітлення подій, що є важливим для формування незалежної громадської думки. Перевірка фактів виступає як засіб боротьби з дезінформацією та підвищенням інформаційної достовірності, що є особливо актуальним у контексті зростання впливу соціальних медіа та інтернет-платформ. Використання балансу і нейтралітету допомагає представляти різні точки зору, підтримуючи при цьому розуміння та толерантність у мультикультурних та багатополітичних суспільствах.

Важливо відзначити роль міжнародних стандартів та етичних норм, які виступають регуляторами професійної діяльності журналістів на глобальному рівні. Ці стандарти сприяють захисту прав журналістів, підвищенню якості журналістської роботи та зміцненню довіри громадськості. У сукупності, журналістські стандарти відіграють ключову роль у забезпеченні інформаційної прозорості та довіри, що є фундаментом для здорової демократії. Тому продовження вивчення, вдосконалення та адаптація цих стандартів до сучасних викликів залишається актуальним завданням для медіа-спільноти, освітніх інституцій, та законодавців по всьому світу.

У контексті глобалізації та інформаційної революції, журналістські стандарти мають стати вагомою основою для гармонізації міжнародних медіа-практик. Це сприятиме не тільки зміцненню міждержавного діалогу, але й підвищенню загальної культури медіаспоживання. Посилення співпраці між країнами у стандартизації журналістських підходів може допомогти подолати такі виклики, як пропаганда та медійні війни, забезпечивши більш стабільний і безпечний міжнародний інформаційний простір.

Також необхідно акцентувати увагу на постійній освіті журналістів. Враховуючи швидкість змін у технологіях та медійних форматах, професійне навчання повинно включати оновлення знань з цифрової безпеки, етики онлайн-журналістики, та методів фактчекінгу. Підвищення кваліфікації журналістів дозволить їм краще адаптуватися до змінних умов і забезпечити дотримання високих стандартів у всіх медіа-продуктах. Завершуючи, можна констатувати, що зміцнення та розширення журналістських стандартів у сучасному медіа-просторі — це ключовий фактор забезпечення якості інформаційного контенту. Це стосується не тільки політичних новин, але й всіх сфер, де необхідна точна і балансована інформація. В подальшому, посилення цих стандартів буде сприяти формуванню більш освіченої, критично мислячої аудиторії, здатної аналізувати та оцінювати навколишній інформаційний простір, що є важливим компонентом здорової демократії.

РОЗДІЛ 3: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ВИСВІТЛЕННІ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ

3.1 Аналіз журналістських стандартів висвітлення політичних подій у вітчизняних та закордонних медіа: результати досліджень

У цьому розділі здійснюється детальний порівняльний аналіз журналістських стандартів в Україні та інших країнах з метою виявлення загальних тенденцій та культурно-специфічних особливостей у висвітленні політичних подій. Цей аналіз дозволить оцінити ефективність існуючих стандартів та внести рекомендації щодо їх оптимізації.

Для аналізу будуть використані наступні методи дослідження:

1. Контент-аналіз - систематичне кількісне та якісне вивчення змісту медіа. Буде аналізуватися репрезентація політичних подій в новинах, акцентуючи увагу на об'єктивності, балансі думок і перевірці фактів.

2. Компаративний аналіз - порівняння стандартів та практик між українськими та міжнародними медіа-організаціями, що включає оцінку відмінностей та схожостей.

3. Аналіз кейсів - детальне дослідження конкретних прикладів висвітлення політичних подій, що викликали суспільний резонанс або критику за порушення журналістських стандартів.

Для наглядного представлення результатів порівняльного аналізу журналістських стандартів, створено таблицю, яка відображає основні критерії оцінки журналістських практик у різних країнах:

Таблиця 3.1 – «Аналіз основних критеріїв оцінки журналістських стандартів»

Критерій	Україна	США	Європа	Авторитарні країни
Об'єктивність	Середня	Висока	Висока	Низька
Баланс думок	Низький	Високий	Високий	Дуже низький
Перевірка фактів	Розвивається	Дуже висока	Висока	Низька
Прозорість власності	Середня	Висока	Висока	Низька
Захист прав журналістів	Нестабільний	Високий	Високий	Низький

Об'єктивність: У США та Європі об'єктивність забезпечується строгими редакційними політиками та високим рівнем професіоналізму журналістів. В Україні, хоча об'єктивність і є пріоритетом, існують чинники, що перешкоджають її досягненню, зокрема політичний вплив та економічні інтереси. В авторитарних країнах об'єктивність часто жертвується на користь державної пропаганди.

Баланс думок: Цей критерій також високий у США та Європі, де законодавство та професійні стандарти вимагають від медіа висвітлювати різні точки зору. В Україні журналісти намагаються дотримуватися цього принципу, але часто стикаються з викликами, пов'язаними з медіа-монополіями та політичними тисками.

Перевірка фактів: У США та Європі цей аспект стоїть на дуже високому рівні завдяки розвиненій інфраструктурі фактчекінгу та наявності спеціалізованих організацій. Україна активно розвиває ці практики, але все ще має певні прогалини, зокрема в контексті швидких новин. В авторитарних країнах перевірка фактів часто відсутня або має формальний характер.

Прозорість власності: В США та європейських країнах високий рівень прозорості власності забезпечується законодавчими актами, що зобов'язують медіа розкривати інформацію про своїх власників, що дозволяє громадськості знати потенційні джерела впливу на контент. В Україні цей процес ще недостатньо розвинений, хоча останніми роками відбуваються позитивні зміни, спрямовані на підвищення прозорості. Натомість, в авторитарних країнах прозорість власності часто ігнорується, що призводить до використання медіа як інструменту політичного та економічного впливу.

Захист прав журналістів: У західних країнах існують закони та незалежні організації, які активно захищають права журналістів. В Україні ситуація з правами журналістів покращується, але ще залишається низка викликів, включаючи безпеку журналістів під час репортажів з гарячих точок. В країнах з авторитарними режимами захист прав журналістів часто є формальним, а репресії проти незалежних медіа є поширеними.

Окрім основних критеріїв, варто розглянути і інші аспекти, які впливають на журналістські стандарти:

1. Культурні розбіжності та їх вплив на журналістику

Розуміння культурних відмінностей є ключовим для міжнародних медіа-корпорацій та журналістів, які працюють в глобальному інформаційному просторі. Культурні норми та цінності впливають на те, як новини висвітлюються, інтерпретуються та сприймаються різними аудиторіями. Наприклад, ступінь безпосередності в репортажах про насильство, політичну чутливість чи моральні дилеми може відрізнятися у різних країнах. Журналісти мають бути свідомі цих відмінностей, щоб уникнути культурного шоку та міжнародних конфліктів.

2. Технологічні інновації та їх вплив

Технологічний прогрес змінює медіа-ландшафт, зокрема через розвиток штучного інтелекту, машинного навчання та великих даних. Ці інструменти дозволяють журналістам швидше обробляти великі обсяги інформації, забезпечуючи глибший аналіз і персоналізацію контенту. Однак, це також ставить під загрозу приватність, може спричиняти поширення дезінформації та потребує нових етичних рішень.

3. Етичні виклики в сучасній журналістиці

Етика журналістики стає все більш складною в умовах глобалізації. Журналісти часто стикаються з дилемою, коли потрібно збалансувати швидкість висвітлення новин з глибиною перевірки фактів та відповідальністю перед громадськістю. Додаткові проблеми виникають із потребою захисту джерел, нейтральності в репортажах та врахуванням моральних та культурних норм.

Порівняльний аналіз журналістських стандартів у висвітленні політичних подій в Україні та на міжнародному рівні підкреслює важливість адаптації та гнучкості в підходах до журналістики. Врахування культурних, технологічних та етичних аспектів є ключовим для забезпечення якості та довіри до медіа. Сучасна журналістика потребує безперервної освіти та професійного розвитку, щоб відповідати зростаючим викликам і змінам у глобалізованому світі. Журналісти повинні розвивати навички критичного мислення, етичного рішення та технологічної компетентності, щоб ефективно взаємодіяти з аудиторією та управляти великими обсягами інформації. Додатково, медіа-індустрія має активізувати свою роль у підвищенні медіаграмотності суспільства. Навчання громадян розуміти, як створюються новини, розпізнавати дезінформацію та перевіряти факти, стане ефективним засобом протидії маніпуляціям та посиленню довіри до журналістики.

Кінцевою метою цих зусиль є створення більш відкритого, справедливого та прозорого медійного середовища, де інформація слугує інтересам

суспільства, а не вузьких груп влади чи комерції. Це сприятиме розвитку більш освіченого та активного громадянського суспільства, здатного критично мислити та ефективно участвувати у демократичних процесах.

3.2 Переваги та недоліки журналістських стандартів у вітчизняному та закордонному медіаконтекстах

Детальний аналіз журналістських стандартів, їхні переваги та недоліки в українському та міжнародному контекстах, дозволяє глибше зрозуміти, як медіа в різних політичних і культурних умовах впливають на висвітлення політичних подій. Це порівняння виявляє специфічні виклики та можливості для покращення журналістської практики в Україні, з врахуванням глобальних трендів.

Для забезпечення об'єктивного і всебічного аналізу журналістських стандартів в Україні та на міжнародному рівні, буде використана таблиця, яка систематично порівнює переваги та недоліки вітчизняних та закордонних медіаконтекстів. Таблиця 3.2 – «Порівняльний аналіз переваг та недоліків журналістських стандартів у вітчизняному та міжнародному медіаконтекстах» допоможе візуалізувати ключові аспекти аналізу, роблячи зіставлення легшим та більш зрозумілим.

Для створення цієї таблиці були використані наступні джерела:

1. Академічні дослідження: перегляд наукових робіт і досліджень у сфері медіакомунікацій, які аналізують журналістські стандарти та їхнє застосування у різних країнах [40].

2. Звіти міжнародних організацій: використання публікацій від таких організацій, як Репортери без кордонів, Freedom House, та інші, які регулярно оцінюють стан свободи преси та журналістських стандартів у світі.

Організація «Репортери без кордонів» (RSF) оприлюднила Індекс свободи слова, згідно з яким склала рейтинг 180 країн світу. Україна в ньому опинилася на 79-ій сходинці. Торік була 106-ю, позаторік – 97-ю (рис. 3.1)

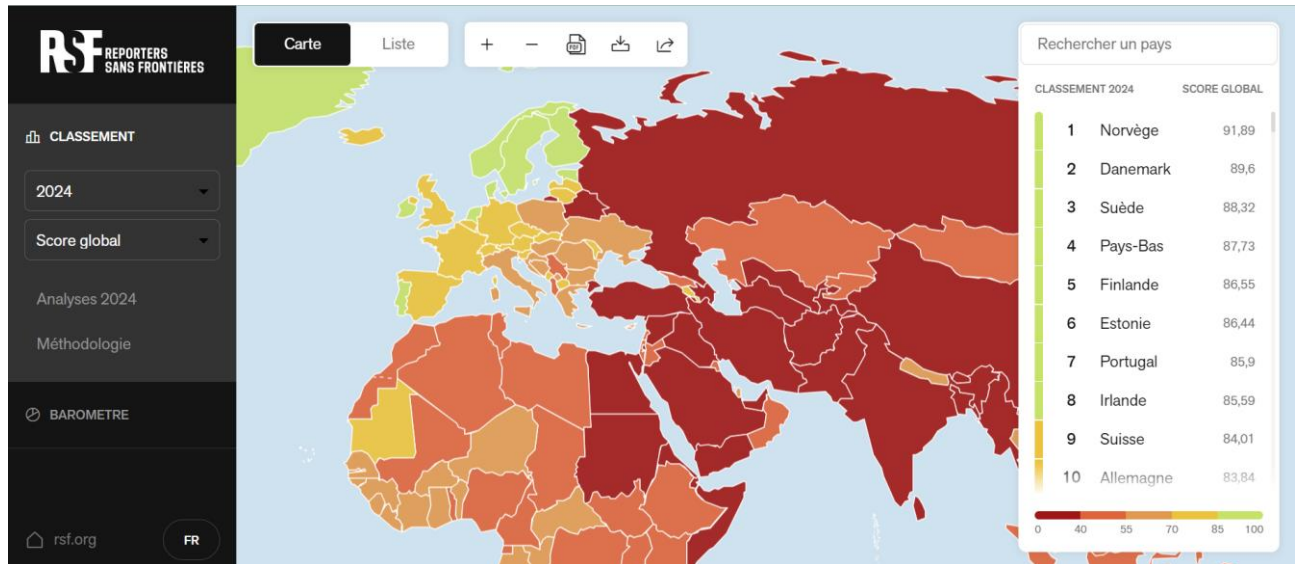

Рисунок 3.1 – «Індекс свободи слова»

Перш за все, цей індекс надав чітку і структуровану інформацію про рівень свободи слова в різних країнах, що дозволило порівняти умови, в яких працюють журналісти в Україні та за кордоном. Індекс відображає різні аспекти медійної свободи, включаючи законодавчі обмеження, рівень безпеки журналістів, рівень цензури та впливу політичних і економічних сил на медіа.

Аналіз дозволив мені зрозуміти, як рівень свободи слова впливає на стандарти журналістики в різних країнах. Наприклад, в країнах з високим рівнем свободи слова, журналісти мають більше можливостей дотримуватися етичних стандартів та забезпечувати об'єктивне висвітлення подій. Натомість, у країнах з низьким рівнем свободи слова, журналісти часто стикаються з цензурою, тиском і загрозами, що впливає на якість та об'єктивність журналістських матеріалів.

Використання індексу свободи слова також допомогло визначити конкретні проблеми, з якими стикаються журналісти в Україні, і порівняти їх з проблемами в інших країнах. Це дало змогу виявити основні виклики для

української журналістики і запропонувати рекомендації щодо підвищення стандартів та захисту прав журналістів. [41].

3. Інтерв'ю з експертами: включення інформації, отриманої від провідних журналістів, редакторів, та медіа-аналітиків, що дозволяє доповнити кількісні дані особистим досвідом та професійними оцінками.

4. Медійні публікації та аналізи: аналіз статей і звітів відомих медіа, які розглядають різні аспекти медіа-стандартів, включаючи етику, перевірку фактів та прозорість власності [42].

Ця комбінація різноманітних джерел забезпечує глибокий і всебічний погляд на журналістські стандарти та їх вплив на якість висвітлення політичних подій. Використання цих даних у таблиці дозволяє не тільки виявити існуючі проблеми та виклики, але й ідентифікувати потенційні шляхи для покращення та вдосконалення медіапрактик.

Таблиця 3.2 – «Порівняльний аналіз переваг та недоліків журналістських стандартів у вітчизняному та міжнародному медіаконтекстах»

Критерій	Переваги в Україні	Недоліки в Україні	Переваги в міжнародному контексті	Недоліки в міжнародному контексті
Об'єктивність	Зростаюча свідомість про необхідність об'єктивності	Вплив політичних та олігархічних інтересів	Високі стандарти об'єктивності, закріплені законодавчо	Вплив медійних гігантів може скосити об'єктивність звітів

Закінчення таблиці 3.2

Критерій	Переваги в Україні	Недоліки в Україні	Переваги в міжнародному контексті	Недоліки в міжнародному контексті
Баланс думок	Покращення диверсифікації джерел	Домінування великих медіа-груп	Строгі правила забезпечення балансу думок	Медійні бульбашки обмежують представлення різних поглядів
Перевірка фактів	Зростання фактчекінгових ініціатив	Недостатність ресурсів для перевірки фактів	Розвинуті системи фактчекінгу і широка підтримка спільнотою	Високі витрати на підтримку точних і незалежних перевірок
Прозорість власності	Підвищена увага до прозорості власності	Проблеми з відкритістю власників медіа	Високі стандарти та законодавча підтримка прозорості	Лобіювання інтересів власників медіа може призвести до конфліктів
Захист прав журналістів	Збільшення підтримки журналістів	Високий рівень загроз і атак на журналістів	Ефективні заходи захисту та міжнародні стандарти безпеки	Проблеми з безпекою журналістів в конфліктних зонах

Таблиця демонструє, що хоча в Україні існують певні переваги, такі як швидка адаптація до нових технологій та зростаюча увага до важливості об'єктивності і прозорості, країна все ще стикається з викликами, пов'язаними з політичними та економічними впливами на медіа. Це включає в себе домінування великих медіа-груп, які можуть перешкоджати балансу думок і об'єктивному висвітленню подій. На міжнародному рівні, країни з розвинутими демократіями мають сильні інституціональні рамки для підтримки журналістських стандартів, включаючи об'єктивність і перевірку фактів. Однак, навіть в цих країнах існують проблеми, такі як медійні бульбашки та комерціалізація новин, що можуть впливати на якість інформації, що споживається громадськістю. Важливо, що розвиток і підтримка медійної прозорості та захисту прав журналістів є критично важливими аспектами в обох контекстах. В Україні зусилля мають бути спрямовані на забезпечення безпеки журналістів і захист їхніх прав, що є особливо важливим у світлі політичних та військових конфліктів. В той же час, міжнародні практики можуть служити прикладом та джерелом натхнення для українських реформ.

Рекомендації для України:

На основі проведеного аналізу можна рекомендувати наступні кроки для покращення журналістських стандартів в Україні:

1. Законодавчі ініціативи: розробка і впровадження чітких законів, що регулюють медіа-власність, рекламу та фінансування, для забезпечення більшої прозорості і незалежності.
2. Незалежні органи моніторингу: створення незалежних організацій для моніторингу та перевірки дотримання медійних стандартів.
3. Програми освіти та тренінгів: організація регулярних тренінгів і семінарів для журналістів з питань етики, прав людини, безпеки та фактчекінгу.

4. Міжнародне співробітництво: залучення міжнародного досвіду та практик для підтримки реформ в медіа-секторі, включаючи партнерства з глобальними журналістськими організаціями та фондами.

Ці заходи допоможуть зміцнити журналістські стандарти в Україні, підвищити довіру громадськості до медіа, та забезпечити більш об'єктивне та балансоване висвітлення політичних подій. Розвиток медійної галузі з урахуванням міжнародного досвіду та локальних особливостей дозволить Україні покращити якість журналістської роботи та відповідати сучасним вимогам інформаційної ери. Крім того, у сфері захисту прав журналістів, Україні варто вживати додаткових заходів для гарантування безпеки представників медіа, особливо в умовах збройних конфліктів або політичних криз. Посилення механізмів відповідальності за порушення прав журналістів, включаючи правоохоронні та судові процедури, стане важливим кроком до забезпечення їх незалежності та здатності виконувати свої професійні обов'язки без страху за особисту безпеку. Також, необхідно акцентувати увагу на підвищенні медіаграмотності населення, що включає здатність критично аналізувати інформацію, розрізняти факти від маніпуляцій та розуміти роль медіа в демократичному суспільстві. Програми медіаосвіти можуть бути інтегровані у загальноосвітні курси та доступні через публічні кампанії, що зміцнюватимуть демократичні інститути та підвищуватимуть відповідальність медіа перед суспільством.

Завершуючи, важливо підкреслити, що без незалежної, вільної та відповідальної преси не може існувати здорова демократія. Вдосконалення журналістських стандартів у висвітленні політичних подій — це не просто професійне завдання для медіа-працівників, а важливий внесок у розвиток громадянського суспільства та захист основних прав і свобод.

3.3 Приклади порушень і дотримання журналістських стандартів висвітлення політичних подій у вітчизняних та закордонних медіа

Цей підрозділ розглядає конкретні випадки порушень та дотримання журналістських стандартів в Україні та інших країнах, аналізуючи причини, наслідки та контекст цих подій. Цей аналіз допомагає зрозуміти практичне застосування теоретичних принципів журналістики та їх вплив на суспільне сприйняття політичних процесів.

Зараз будуть розглянуті конкретні випадки порушень та дотримання журналістських стандартів в Україні. Через аналіз цих прикладів ми зможемо зрозуміти, як медіа впливають на політичну обстановку країни, як вони реагують на критичні події, та які юридичні та професійні рамки складають основу їхньої роботи. Це дозволить нам не тільки оцінити реальний стан журналістської етики та стандартів у вітчизняних медіа, але й визначити потреби та напрямки для подальших реформ у медійній сфері України.

Порушення:

Висвітлення конфлікту на Сході України: Часті випадки одностороннього висвітлення, де українські медіа, контрольовані великими бізнес-групами, маніпулювали інформацією для підтримки певних політичних сил або ідеологій. Законодавчий приклад: Закон України "Про захист суспільної моралі" (згодом визнаний неконституційним), який надмірно обмежував свободу слова під приводом захисту моралі.

Дотримання:

Репортажі з Майдану 2013-2014: Медіа в Україні активно висвітлювали події Євромайдану, забезпечуючи широкий спектр думок і звітуючи про події з високим рівнем об'єктивності та балансу, особливо в незалежних та громадських медіа.

Аналізі випадків порушення та дотримання журналістських стандартів у міжнародному контексті, допоможе виявити ключові тенденції та виклики, з якими стикаються журналісти у різних країнах, від демократичних до

авторитарних режимів. Вивчення міжнародного досвіду у сфері медіа дозволить краще зрозуміти глобальні патерни в регулюванні журналістики, вплив медіа на політичні процеси, та роль журналістських стандартів у забезпеченні об'єктивності та незалежності преси.

Порушення:

Велика Британія, скандал з News of the World: Гучне закриття газети у 2011 році після скандалу з прослуховуванням телефонів, що показало серйозне порушення етичних стандартів журналістики.

США, вибори 2016 року: Медіа критикували за сприяння розповсюдженню фейкових новин і викривлену подачу інформації, що могло вплинути на виборчі переваги.

Дотримання:

Норвегія, країна відома високими стандартами журналістської практики, де медіа ретельно дотримуються принципів прозорості, перевірки фактів та етичності, що підтримується суворими законодавчими рамками та незалежними медіа-регуляторами.

Законодавчі рамки та медіа-висвітлення:

Юридичний аналіз важливий для розуміння, як закони впливають на медійні стандарти і практику журналістики. Наприклад:

В Україні закони про інформаційну свободу та захист персональних даних сприяють прозорості, але потребують подальшої роботи для забезпечення їх ефективності. В той час, як у міжнародному контексті, закони про свободу преси у США, такі як "Freedom of Information Act" (FOIA), які забезпечують журналістам доступ до значної кількості урядової інформації, є ключовими для підтримки об'єктивності та прозорості.

Ці приклади підкреслюють, що журналістські стандарти не тільки формують якість висвітлення політичних подій, але й впливають на політичну культуру та демократичні процеси в суспільстві. Посилення законодавчих рамок, підвищення професійних стандартів та освіта в галузі медіаграмотності можуть сприяти підвищенню якості журналістики та зміцненню довіри громадян до медіа.

3.4 Практичні рекомендації щодо удосконалення журналістських стандартів у вітчизняних медіа

В умовах постійного розвитку медійного простору та політичних викликів, Україна потребує осмисленого підходу до удосконалення журналістських стандартів. Важливо, щоб медіа відігравали свою роль у формуванні демократичного суспільства, базуючись на принципах незалежності, об'єктивності та відповідальності.

Таблиця 3.3 – «Рекомендації щодо удосконалення журналістських стандартів»

Сфера заходу	Рекомендації щодо удосконалення журналістських стандартів
Законодавчі ініціативи	Внесення змін до законів, що забезпечують незалежність медіа від політичного та комерційного впливу. Ведення чітких норм щодо прозорості фінансування медіа.
Професійна підготовка	Розробка програм сертифікації для журналістів, з акцентом на етику, фактчекінг та висвітлення конфліктів.
Механізм саморегуляції	Створення та підтримка індустріальних організацій, які б могли ефективно контролювати дотримання стандартів і реагувати на порушення.

Закінчення таблиці 3.3

Сфера заходу	Рекомендації щодо удосконалення журналістських стандартів
Технологічні інновації	Впровадження сучасних технологічних рішень для підвищення якості збору, аналізу та представлення інформації.
Підвищення медіаграмотності	Реалізація освітніх проєктів для громадськості, спрямованих на розвиток критичного сприйняття медіа.

Зміни в законодавстві повинні забезпечити незалежність редакцій від власників медіа та політичних груп. Важливо встановити чіткі бар'єри, що перешкоджатимуть втручанню ззовні у редакційну політику. Також слід законодавчо закріпити вимоги до прозорості фінансування медійних організацій, щоб публіка могла бачити потенційні джерела впливу на зміст публікацій.

Програми сертифікації для журналістів повинні включати детальний навчальний план із журналістської етики, технік фактчекінгу, і методів нейтрального висвітлення конфліктів. Освіта журналістів має бути постійною та адаптованою до змін у медіа-ландшафті та технологіях.

Саморегуляційні організації можуть відігравати ключову роль у підтримці стандартів журналістики, пропонуючи платформу для вирішення спорів, збереження професійних норм і захисту прав журналістів. Це також включає створення ефективних інструментів для відповіді на скарги публіки.

Впровадження передових технологій може сприяти автоматизації фактчекінгу, покращенню збору даних та розширенню можливостей візуалізації інформації, що робить контент більш привабливим та зрозумілим для аудиторії.

Освітні програми з медіаграмотності допоможуть громадянам критично оцінювати інформацію, що надходить з різних медійних каналів, зменшувати вплив дезінформації та зміцнювати демократичні процеси в країні.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було проведено глибокий аналіз журналістських стандартів, які застосовуються в Україні та на міжнародному рівні, що дозволило виявити ключові відмінності та спільні риси в підходах до висвітлення політичних подій. За результатами дослідження було виявлено, що існують значні відмінності в регуляторній базі, рівні незалежності медіа та механізмах контролю за дотриманням журналістських стандартів між країнами.

У процесі аналізу журналістських стандартів в Україні та порівняння їх з міжнародними практиками виявлено низку недоліків, таких як політичне та олігархічне впливання на медіа, відсутність прозорості медіа-власності, та недостатній рівень медіаграмотності населення. Також було відмічено певні переваги, зокрема, розвиток цифрових медіа та ініціативи щодо фактчекінгу, що відкриває нові можливості для підвищення стандартів журналістики.

На основі зібраних даних і проведеного аналізу були сформульовані практичні рекомендації щодо підвищення рівня журналістських стандартів в Україні. Важливими кроками є законодавчі реформи, розвиток професійних програм навчання для журналістів, створення незалежних регуляторних органів, впровадження новітніх технологій у медіа-простір та активізація заходів з підвищення медіаграмотності серед населення. Ці заходи допоможуть забезпечити об'єктивне, незалежне та балансоване висвітлення політичних подій, а також зміцнять довіру громадян до медійних інституцій.

Завершуючи аналіз, можна констатувати, що дотримання журналістських стандартів є критично важливим для розвитку демократичного суспільства,

забезпечення прав людини та підтримки здорового політичного діалогу. Українські медіа стоять перед викликом адаптації до змінювальних умов інформаційного простору, де критичне значення має не тільки технологічний розвиток, але й забезпечення етичних норм журналістики. Реалізація рекомендованих заходів потребуватиме спільних зусиль уряду, медійних організацій, освітніх інституцій та громадськості.

Подальше зміцнення журналістських стандартів відіграє ключову роль у формуванні відкритого суспільства, де медіа служать не тільки джерелом новин, але й інструментом громадянської відповідальності та платформою для вільного висловлення думок. У цьому контексті, Україна має унікальний шанс використати досвід міжнародних практик і власні інноваційні рішення для створення міцного та незалежного медійного простору, здатного ефективно відповідати на виклики сучасної епохи.

ВИСНОВКИ

Ця дипломна робота здійснює всебічний аналіз журналістських стандартів у контексті висвітлення політичних подій, з акцентом на порівняльний аспект між українськими та міжнародними медійними практиками. Робота охоплює теоретичні основи, практичне застосування журналістських стандартів і вплив цих стандартів на якість медійного контенту.

У першому розділі розглядаються теоретичні підходи до вивчення журналістських стандартів, включаючи міжнародний та вітчизняний контексти, які формують теоретичний фундамент для подальшого аналізу. Важливою частиною є ретроспективний аналіз розвитку журналістських етичних кодексів та їх впливу на медіа-практики. Визначено, що еволюція стандартів і кодексів відображає зміни у суспільному розумінні ролі журналістики та її етичних засад.

Другий розділ фокусується на особливостях використання журналістських стандартів у висвітленні політичних подій. Значна увага приділяється історії та розвитку політичної журналістики як в Україні, так і в інших країнах. Досліджено, як стандарти впливають на об'єктивність та якість висвітлення новин, особливо у контексті виборчих кампаній та політичних криз.

Третій розділ надає порівняльний аналіз стандартів в українських та закордонних медіа. Зібрано дані про конкретні випадки порушення та дотримання стандартів, які ілюструють як негативні, так і позитивні аспекти медійної практики. Особлива увага приділена аналізу впливу журналістських стандартів на політичну об'єктивність та збалансованість висвітлення. На основі цього аналізу сформульовано практичні рекомендації для підвищення якості журналістської роботи в Україні, включаючи заклики до реформування медійного законодавства та підвищення професійних стандартів журналістів.

Ця робота вносить значний вклад у розуміння журналістських стандартів та їх впливу на суспільні процеси, надаючи основу для розробки політик і стратегій, що можуть вдосконалити як національну, так і міжнародну журналістську практику. Результати дослідження можуть бути використані для формування освітніх програм, розробки регуляторних механізмів і стимулювання дебатів про роль медіа в демократичному суспільстві. Окрім того, вони вказують на потребу подальших досліджень у сфері медіа-впливу на політичні ідеології та виборчі процеси, що є актуальним у контексті глобальних політичних змін та розвитку новітніх технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоус О. Свобода слова і стандарти журналістської творчості у зв'язку з гібридною війною Росії проти України. Український інформаційний простір. 2019. № 2 (4). С. 74-88.
2. Беляков К. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення: монографія . Київ: КВІЦ, 2008. 576 с.
3. Бондаренко І. С. До проблеми духовно-морального статусу сучасної української журналістики. Наукові записки Інституту журналістики. 2013. № 53. С. 152-155.
4. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник/ За заг. ред. В.Ф.Іванова та А.Коль. К.: Академія Української Преси, 2005. 229 с.
5. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Ф.Іванова. К.: Академія української преси, 2004. 262 с.
6. Владимиров В. Хаос – Розуміння – Масова комунікація. Київ : КиМУ, 2006. 365 с.
7. Голуб О. Медіакомпас: путівник журналіста. Практичний посібник. К.: ТОВ «СОФІЯ-А», 2016. 184 с.
8. Жигун С. Викладання журналістики в Україні на сучасному етапі: проблеми теорії та практики. Дриновський збірник. 2018. № 11. С. 450-455.
9. Житарюк М. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація) : навч.-метод. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 244 с.
10. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика / за ред. В. Мостового: підручник. Київ: Вища шк., 2006. 231 с.
11. Квіт С. Масові комунікації. – Друге видання, виправлене і доповнене. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
12. Литвин В. Є. Етичні засади діяльності журналістів у нормативно-правових документах України. URL:

- <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2322> (дата звернення: 11.12.2023).
13. Мірошниченко П. В., Пшепировська С. Г. Воєнний конфлікт у телевізійному сюжеті: відповідність виробничим стандартам журналістики. Молодий вчений. 2015. № 12 (3). С. 45-48.
 14. Науменко Н. Правові засади журналістської діяльності в Україні. Матеріали XXVI наукової конференції здобувачів вищої освіти «Історичний досвід і сучасність»: доповіді. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2020. Вип. 39. С. 87-93.
 15. Пересада М. Говори, що думаєш, але думай, що говориш. URL: <https://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analyyka/hovory-scho-dumayesh-ale-dumay-scho-hovorysh.html> (дата звернення: 11.12.2023).
 16. Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В. та ін. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми. К. : Нічлава, 2006. 100 с.
 17. Полякова Ю. В., Олашин М. М. Нормативно-правові засади міжнародної діяльності журналіста. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/expert/11/11.pdf> (дата звернення: 11.12.2023).
 18. Приступенко Т. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 351 с.
 19. Стандарти журналістики: основи професійності чи застарілі рамки? URL: <https://imi.org.ua/articles/standarti-jurnalistiki-osnovi-profesijnosti-chi-zastarili-ramki-i178> (дата звернення: 11.12.2023).
 20. Стандарти журналістики: поняття, генеза, зміст, практика. Український інформаційний простір. 2022. № 1 (9). С. 30-56.
 21. Сучасні стандарти професійної журналістики. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/suchasni-standarty-profesijnoyi-zhurnalistyky-i42512> (дата звернення: 11.12.2023).

22. Craft S., Davis C. N. Principles of American journalism: An introduction. Routledge, 2016. 270 p.
23. Deepfakes, disinformation and detection: How can journalists know what is real? URL: <https://www.journalism.co.uk/news/deep-fakes-dis-information-and-detection-how-can-journalists-know-what-s-real-/s2/a831519/> (дата звернення: 11.12.2023).
24. Edward Snowden, the NSA, and Mass Surveillance. URL: https://www.crf-usa.org/images/pdf/gates/snowden_nsa.pdf (дата звернення: 11.12.2023).
Gottschalk M. Operation Desert Cloud: The Media and the Gulf War. World Policy Journal. 1992. № 9(3). P. 449–486.
25. Hooker K. Haitians' Response to U.S. Media Coverage of Haiti. URL: <https://eloncdn.blob.core.windows.net/eu3/sites/153/2020/06/03-Hooker.pdf> (дата звернення: 11.12.2023).
26. Laitila T. Journalistic codes of ethics in Europe. European journal of communication. 1995. № 10(4). P. 527-544.
27. Plaisance P. L., Skewes E. A., Hanitzsch T. Ethical orientations of journalists around the globe: Implications from a cross-national survey. Communication Research. 2012. № 39(5). P. 641-661.
28. Popa G. A. Ethical standards and deontological principles in journalism. International Journal of Communication Research. 2023, Vol. 15 Issue 3. P. 214-221.
29. Society of Professional Journalists. URL: <https://www.spj.org/spjinfo.asp> (дата звернення: 11.12.2023).
30. Ward S. J. Philosophical foundations for global journalism ethics. Journal of mass media ethics. 2005. № 20(1). P. 3-21.
31. Watergate. URL: <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/watergate> (дата звернення: 11.12.2023). Андерсон, Бенедикт. Уявлені спільноти: роздуми про походження та поширення націоналізму. Київ: Основи, 2001.
32. Вебер, Макс. Політика як покликання. Київ: Основи, 1998.

33. Гуменюк, Наталія. Майдан Тахрір: У пошуках втраченої революції. Київ: Критика, 2015.
34. Kovach, Bill, and Tom Rosenstiel. The Elements of Journalism: What Newspeople Should Know and the Public Should Expect. New York: Three Rivers Press, 2007.
35. McQuail, Denis. McQuail's Mass Communication Theory. London: SAGE Publications, 2010.
36. Кременюк, Володимир. Основи журналістської етики. Київ: Видавництво «Академія», 2013.
37. Thompson, John B. The Media and Modernity: A Social Theory of the Media. Stanford: Stanford University Press, 1995.
38. Deuze, Mark. Media Work. Cambridge: Polity Press, 2007.
39. Hallin, Daniel C., and Paolo Mancini. Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
40. Meikle, Graham. Future Active: Media Activism and the Internet. New York: Routledge, 2002.
41. Reports Sans Frontieres URL: <https://rsf.org/fr/classement>
42. Media Ownership Monitor URL: <https://www.mom-gmr.org/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Власний приклад висвітлення політичних подій виходячи з журналістських стандартів та власних рекомендацій

Мною було створено пост (рис. А.1) для соціальних мереж виходячи з журналістських стандартів та власних рекомендацій. Крім того, була написана стаття, що розкриває суть визнання України кандидатом у члени Європейського Союзу та його значення для країни. Метою створення цього контенту є демонстрація практичного застосування теоретичних принципів, описаних у дослідженні, а також ілюстрація того, як можна забезпечити об'єктивність, прозорість та етичність у висвітленні важливих політичних подій.

Рисунок А.1 – «Власний пост»

Ця подія має значний вплив на політичний та економічний розвиток країни, тому висвітлення таких новин повинно відповідати найвищим стандартам журналістики. При створенні цього контенту використовувалися рекомендації щодо об'єктивності, перевірки фактів, прозорості джерел та доступності інформації для широкої аудиторії. Висвітлення подій у такому форматі сприяє підвищенню довіри громадян до медіа та зміцненню демократичних інститутів.

Додаток Б

Стаття: «Визнання України кандидатом у члени ЄС: що це означає для країни?»

Визнання України кандидатом у члени Європейського Союзу є важливою історичною подією, що знаменує новий етап у розвитку країни та її відносин з Європейським Союзом. Це рішення не тільки підкреслює європейську орієнтацію України, але й відкриває нові можливості для економічного, політичного та соціального розвитку. Давайте розглянемо, що саме означає цей статус для України та які перспективи він відкриває.

Статус кандидата на членство в ЄС надає Україні доступ до численних економічних переваг. По-перше, це сприяє посиленню торговельних зв'язків з країнами ЄС, що дозволить українським підприємствам отримати доступ до великого європейського ринку. Це, в свою чергу, сприятиме зростанню експорту, розвитку нових виробництв та залученню іноземних інвестицій.

По-друге, Україна отримає доступ до фондів ЄС, спрямованих на підтримку структурних реформ, розвиток інфраструктури, модернізацію промисловості та підвищення конкурентоспроможності економіки. Це може суттєво прискорити економічний розвиток країни та покращити якість життя громадян.

Статус кандидата також має значні політичні переваги. Він зміцнює позиції України на міжнародній арені, підтверджуючи її відданість

європейським цінностям та принципам демократії, верховенства права та прав людини. Це сприятиме зміцненню політичної стабільності всередині країни та підвищенню довіри громадян до державних інститутів.

Крім того, процес підготовки до членства в ЄС передбачає проведення глибоких реформ у різних сферах, включаючи судову систему, боротьбу з корупцією, забезпечення прав людини та розвиток громадянського суспільства. Ці реформи сприятимуть покращенню управління, підвищенню прозорості та відповідальності влади. Визнання України кандидатом у члени ЄС також відкриває нові соціальні перспективи. Громадяни України отримають можливість більш вільно подорожувати, навчатися та працювати у країнах Європейського Союзу. Це сприятиме обміну досвідом, знаннями та культурою, що сприятиме соціальному розвитку країни.

Також, стандарти ЄС у сферах охорони здоров'я, освіти та соціального захисту сприятимуть покращенню якості цих послуг в Україні. Впровадження європейських стандартів у цих сферах допоможе підвищити рівень життя громадян та забезпечити їхню соціальну захищеність.

Визнання України кандидатом у члени ЄС є важливим кроком на шляху до європейської інтеграції. Це рішення відкриває нові можливості для економічного, політичного та соціального розвитку країни. Воно сприяє посиленню торговельних зв'язків, залученню інвестицій, проведенню важливих реформ та підвищенню якості життя громадян. Водночас, це вимагає від України значних зусиль у проведенні реформ та адаптації до європейських стандартів. Успішна реалізація цих завдань забезпечить поступовий рух країни до повноправного членства в Європейському Союзі та зміцнить її позиції на міжнародній арені.

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота на тему «Журналістські стандарти висвітлення політичних подій: вітчизняний та закордонний медіаконтексти» присвячена дослідженню стандартів журналістики як ключової складової медіа-висвітлення політичних подій, а також порівнянню вітчизняних та закордонних практик у цій сфері. У роботі вивчено питання ефективності журналістських стандартів в умовах різних медіа-систем та їх впливу на формування громадської думки.

Об'єктом дослідження виступає процес висвітлення політичних подій у медіа. Предметом – журналістські стандарти висвітлення політичних подій у вітчизняному та закордонному медіаконтекстах. Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні концептуальних і практичних підходів до визначення журналістських стандартів, а також аналізі їх впливу на якість та об'єктивність медіа-контенту.

Аналіз джерельної бази дозволив: 1) надати опорні визначення поняттям журналістські стандарти та медіа-висвітлення політичних подій; 2) типологізувати досліджувані явища. Результатом аналізу є виявлення кращих практик у журналістській діяльності та рекомендацій щодо вдосконалення вітчизняних медіа-стандартів.

У роботі використовувалася емпірична база, отримана шляхом проведення контент-аналізу медіа-публікацій, компаративного аналізу журналістських стандартів та аналізу кейсів. Дослідження презентує здобутки у порівнянні вітчизняних та закордонних медіа-практик, на основі яких були сформовані рекомендації для покращення журналістських стандартів в Україні.

Ключові слова: журналістика, стандарти, політичні події, медіа, вітчизняний контекст, закордонний контекст.

ABSRTACT

The diploma thesis titled "Journalistic Standards for Covering Political Events: Domestic and International Media Contexts" is dedicated to studying journalistic standards as a key component of media coverage of political events and comparing domestic and international practices in this field. The paper examines the effectiveness of journalistic standards in various media systems and their impact on shaping public opinion.

The object of the study is the process of covering political events in the media. The subject is the journalistic standards for covering political events in domestic and international media contexts. The aim of the qualification work is to study conceptual and practical approaches to defining journalistic standards, as well as to analyze their impact on the quality and objectivity of media content.

The analysis of the source base allowed: 1) to provide basic definitions of the concepts of journalistic standards and media coverage of political events; 2) to typologize the phenomena under study. The result of the analysis is the identification of best practices in journalistic activities and recommendations for improving domestic media standards.

The work used an empirical base obtained through content analysis of media publications, comparative analysis of journalistic standards, and case analysis. The study presents findings in comparing domestic and international media practices, based on which recommendations were made to improve journalistic standards in Ukraine.

Keywords: journalism, standards, political events, media, domestic context, international context.

